

USTAWA
z dnia 29 stycznia 2004 r.

Prawo zamówień publicznych

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1207, Nr 145, poz. 1537, Nr 273, poz. 2703.

Dział I
Przepisy ogólne

Rozdział 1
Przedmiot regulacji

Art. 1.

Ustawa określa zasady i tryb udzielania zamówień publicznych, środki ochrony prawnej, kontrolę udzielania zamówień publicznych oraz organy właściwe w sprawach uregulowanych w ustawie.

Art. 2.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) cenie - należy przez to rozumieć cenę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050, z 2002 r. Nr 144, poz. 1204 oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1302);
- 2) dostawach - należy przez to rozumieć nabywanie rzeczy, praw oraz innych dóbr, w szczególności na podstawie umowy sprzedaży, dostawy, najmu, dzierżawy oraz leasingu;
- 3) kierownikowi zamawiającego - należy przez to rozumieć osobę lub organ, który - zgodnie z obowiązującymi przepisami, statutem lub umową - jest uprawniony do zarządzania zamawiającym, z wyłączeniem pełnomocników ustanowionych przez zamawiającego;
- 4) koncesji na roboty budowlane - należy przez to rozumieć zamówienia publiczne na roboty budowlane, z tym że wynagrodzeniem za ich wykonanie jest prawo do eksploatacji obiektu budowlanego albo takie prawo wraz z zapłatą;
- 5) najkorzystniejszej ofercie - należy przez to rozumieć ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego, albo ofertę z najniższą ceną, a w

- przypadku zamówień publicznych w zakresie działalności twórczej lub naukowej, których przedmiotu nie można z góry opisać w sposób jednoznaczny i wyczerpujący – ofertę, która przedstawia najkorzystniejszy bilans ceny i innych kryteriów odnoszących się do przedmiotu zamówienia publicznego;
- 6) ofercie częściowej - należy przez to rozumieć ofertę przewidującą, zgodnie z treścią specyfikacji istotnych warunków zamówienia, wykonanie części zamówienia publicznego;
  - 7) ofercie wariantowej - należy przez to rozumieć ofertę przewidującą, zgodnie z warunkami określonymi w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, odmienny niż określony przez zamawiającego sposób wykonania zamówienia publicznego;
  - 8) robotach budowlanych - należy przez to rozumieć wykonanie albo zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. z 2003 r. Nr 207, poz. 2016 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 41), a także wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane przez osobę trzecią, zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego;
  - 9) środkach publicznych - należy przez to rozumieć środki publiczne w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
  - 10) usługach - należy przez to rozumieć wszelkie świadczenia, których przedmiotem nie są roboty budowlane lub dostawy;
  - 11) wykonawcy - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która ubiega się o udzielenie zamówienia publicznego, złożyła ofertę lub zawarła umowę w sprawie zamówienia publicznego;
  - 12) zamawiającym - należy przez to rozumieć osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej obowiązującą do stosowania ustawy;
  - 13) zamówieniach publicznych - należy przez to rozumieć umowy odpłatne zawierane między zamawiającym a wykonawcą, których przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane.

Art. 3.

1. Ustawę stosuje się do udzielania zamówień publicznych, zwanych dalej „zamówieniami”, przez:
  - 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
  - 2) inne, niż określone w pkt 1, państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej;
  - 3) inne, niż określone w pkt 1, osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:

- a) finansują je w ponad 50% lub
  - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
  - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
  - d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;
- 4) inne, niż określone w pkt 1-3, podmioty, jeżeli zamówienie jest udzielane w celu wykonania jednego z rodzajów działalności, o której mowa w art. 122, a działalność ta jest wykonywana na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych albo jeżeli podmioty, o których mowa w pkt 1-3, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot wywierają na nie dominujący wpływ, w szczególności:
- a) finansują je w ponad 50% lub
  - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
  - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
  - d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego;
- 5) inne, niż określone w pkt 1 i 2, podmioty, jeżeli ponad 50% wartości udzielanego przez nie zamówienia jest finansowane ze środków publicznych lub przez podmioty, o których mowa w pkt 1-3;
- 6) inne, niż określone w pkt 1 i 2, podmioty, jeżeli zamówienie jest finansowane z udziałem środków, których przyznanie jest uzależnione od zastosowania procedury udzielania zamówienia określonej w ustawie;
- 7) podmioty, którym podmioty, o których mowa w pkt 1-3, udzieliły koncesji na roboty budowlane, w zakresie, w jakim udzielają zamówienia w celu jej wykonania.
2. Prawami szczególnymi lub wyłącznymi, w rozumieniu ust. 1 pkt 4, są prawa przyznane w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej polegające na zastrzeżeniu wykonywania określonej działalności dla jednego lub większej liczby podmiotów.

Art. 4.

Ustawy nie stosuje się do:

- 1) zamówień udzielanych na podstawie:
  - a) procedury organizacji międzynarodowej lub międzynarodowej instytucji finansowej, jeżeli zamówienie ma być finansowane z udziałem środków, których przyznanie jest uzależnione od zastosowania procedur odmiennych niż określone w ustawie,
  - b) umów zawieranych między rządem Rzeczypospolitej Polskiej i rządami państw członkowskich Paktu Północnoatlantyckiego dotyczących stacjonowania wojsk, jeżeli umowy te przewidują inne niż ustawa procedury udzielania zamówień,
  - c) umowy międzynarodowej, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, dotyczącej wdrożenia lub realizacji przedsięwzięcia przez strony tej

umowy, jeżeli umowa ta przewiduje inne niż ustawa procedury udzielania zamówień;

2) zamówień Narodowego Banku Polskiego związanych z:

- a) wykonywaniem zadań dotyczących realizacji polityki pieniężnej, a w szczególności zamówień na usługi finansowe związane z emisją, sprzedażą, kupnem i transferem papierów wartościowych lub innych instrumentów finansowych,
- b) obrotem papierami wartościowymi emitowanymi przez Skarb Państwa,
- c) obsługą zarządzania długiem krajowym i zadłużeniem zagranicznym,
- d) emisją znaków pieniężnych i gospodarką tymi znakami;
- e) gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem tymi rezerwami,
- f) gromadzeniem złota i metali szlachetnych,
- g) prowadzeniem rachunków bankowych i przeprowadzaniem bankowych rozliczeń pieniężnych;

3) zamówień, których przedmiotem są:

- a) usługi arbitrażowe lub pojednawcze,
- b) usługi Narodowego Banku Polskiego,
- c) usługi telekomunikacyjne świadczone drogą satelitarną,
- d) usługi telefoniczne, teleksowe lub radiotelefoniczne,
- e) usługi w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych, z wyjątkiem usług w całości opłacanych przez zamawiającego, zamawianych w celu prowadzenia jego własnej działalności, których rezultaty stanowią wyłącznie jego własność,
- f) uzbrojenie w rozumieniu ustawy z dnia 29 listopada 2000 r. o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 119, poz. 1250, z późn. zm.¹⁾),
- g) nabycie praw do transmisji programów przez nadawców radiowych lub telewizyjnych,
- h) zakup czasu antenowego,
- i) nabycie własności i innych praw do nieruchomości,
- j) usługi finansowe związane z emisją, obrotem lub transferem papierów wartościowych;

4) umów z zakresu prawa pracy;

- 4a) zawierania przez pracodawcę umów o wnoszenie przez pracodawcę składek pracowników do pracowniczego programu emerytalnego.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1789 oraz z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676 i Nr 89, poz. 804.

- 5) zamówień objętych tajemnicą państwową zgodnie z przepisami o ochronie informacji niejawnych albo jeżeli wymaga tego istotny interes bezpieczeństwa państwa;
- 6) zamówień na usługi udzielane innemu zamawiającemu, o którym mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2, któremu przyznano, w drodze ustawy lub decyzji administracyjnej, wyłączne prawo do świadczenia tych usług;
- 7) przyznawania dotacji ze środków publicznych, jeżeli dotacje te są przyznawane na podstawie ustaw;
- 8) zamówień i konkursów, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 6 000 euro;
- 9) zamówień udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6, finansowanych z udziałem środków Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej przeznaczonych na modernizację gospodarstw rolnych.

Art. 5.

1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia, których przedmiotem są usługi:

- 1) w zakresie ochrony, z wyjątkiem związanych z konwojowaniem pieniędzy i kosztowności,
- 2) socjalne,
- 3) hotelarskie,
- 4) restauracyjne,
- 5) transportu kolejowego,
- 6) transportu morskiego i żeglugi śródlądowej,
- 7) prawnicze,
- 8) w zakresie doradztwa personalnego,
- 9) w zakresie szkolenia,
- 10) zdrowotne,
- 11) w zakresie kultury,
- 12) w zakresie sportu i rekreacji,
- 13) detektywistyczne

- zamawiający może nie stosować przepisów ustawy dotyczących wstępnych ogłoszeń informacyjnych, terminów, wadium, zakazu ustalania kryteriów oceny ofert na podstawie właściwości wykonawcy oraz innych niż dotyczące wartości zamówienia przesłanek wyboru trybu negocjacji z ogłoszeniem, negocjacji bez ogłoszenia, zapytania o cenę, a dla zamówień określonych w pkt 3-13 również przesłanek wyboru trybu zamówienia z wolnej ręki oraz obowiązku zatwierdzenia w tych przypadkach trybu przez Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej „Prezesem Urzędu”.

2. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie usługi, o których mowa w ust. 1, oraz inne usługi, dostawy lub roboty budowlane, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tego przedmiotu zamówienia, którego wartościowy udział w danym zamówieniu jest największy.

3. Zamawiający nie może w celu uniknięcia procedur udzielania zamówień określonych ustawą łączyć innych zamówień z usługami, o których mowa w ust. 1.

Art. 6.

1. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie dostawy oraz usługi albo roboty budowlane oraz usługi, do udzielenia zamówienia stosuje się przepisy dotyczące tego przedmiotu zamówienia, którego wartościowy udział w danym zamówieniu jest największy.
2. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie dostawy oraz usługi polegające na rozmieszczeniu lub instalacji dostarczonej rzeczy lub innego dobra, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące dostaw.
3. Jeżeli zamówienie obejmuje równocześnie roboty budowlane oraz dostawy niezbędne do ich wykonania, do udzielenia takiego zamówienia stosuje się przepisy dotyczące robót budowlanych.

Rozdział 2

Zasady udzielania zamówień

Art. 7.

1. Zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców.
2. Czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia wykonują osoby zapewniające bezstronność i obiektywizm.
3. Zamówienia udziela się wyłącznie wykonawcy wybranemu zgodnie z przepisami ustawy.

Art. 8.

1. Postępowanie o udzielenie zamówienia jest jawne.
2. Zamawiający może ograniczyć dostęp do informacji związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia tylko w przypadkach określonych w ustawie.

Art. 9.

1. Postępowanie o udzielenie zamówienia, z zastrzeżeniem wyjątków określonych w ustawie, prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej.
2. Postępowanie o udzielenie zamówienia prowadzi się w języku polskim.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamawiający może wyrazić zgodę na złożenie wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, oświadczeń, oferty oraz innych dokumentów również w jednym z języków powszechnie używanych w handlu międzynarodowym lub języku kraju, w którym zamówienie jest udzielane.

Art. 10.

1. Podstawowymi trybami udzielania zamówienia są przetarg nieograniczony oraz przetarg ograniczony.
2. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, negocjacji bez ogłoszenia, zamówienia z wolnej ręki, zapytania o cenę albo aukcji elektronicznej tylko w przypadkach określonych w ustawie.

Rozdział 3**Ogłoszenia****Art. 11.**

1. Ogłoszenia, o których mowa w ustawie, przekazywane Prezesowi Urzędu oraz Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich publikuje się odpowiednio w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.
2. Ogłoszenia przekazywane Prezesowi Urzędu publikuje się w Biuletynie Zamówień Publicznych w terminie 10 dni od dnia doręczenia do Urzędu Zamówień Publicznych, zwanego dalej „Urzędem”.
3. Prezes Urzędu wzywa do sprostowania ogłoszenia opublikowanego w Biuletynie Zamówień Publicznych, jeżeli ogłoszenie nie spełnia wymagań określonych w przepisach ustawy dotyczących ogłoszeń oraz w przepisach rozporządzenia wydanego na podstawie ust. 6. Sprostowania przekazane Prezesowi Urzędu publikuje się w formie obwieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych w terminie 10 dni od dnia doręczenia do Urzędu.
4. Prezes Urzędu z własnej inicjatywy lub na wniosek zamawiającego prostuje niezwłocznie, w formie obwieszczenia publikowanego w Biuletynie Zamówień Publicznych, błędy w ogłoszeniu opublikowanym w Biuletynie Zamówień Publicznych polegające na niezgodności tego ogłoszenia z treścią ogłoszenia przekazanego przez zamawiającego do publikacji.
5. Prezes Urzędu, na wniosek zamawiającego, może w uzasadnionych przypadkach opublikować w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie, którego publikacja ze względu na wartość zamówienia nie jest obowiązkowa.
6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzory ogłoszeń przekazywanych Prezesowi Urzędu oraz Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, mając na względzie rodzaj ogłoszenia oraz wartość zamówienia albo konkursu.

Art. 12.

1. Prezesowi Urzędu ogłoszenia przekazuje się pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Urzędu.
2. Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenia przekazuje się pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną.

3. Zamawiający jest obowiązany udokumentować dzień przekazania ogłoszenia Prezesowi Urzędu oraz Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich, w szczególności przechowywać dowód jego nadania.

Art. 13.

1. Zamawiający niezwłocznie po zatwierdzeniu albo uchwaleniu planu finansowego zgodnie z obowiązującymi zamawiającego przepisami, statutem lub umową, a w przypadku zamawiających, którzy nie sporządzają planu finansowego - raz w roku, przekazuje Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w ciągu następnych 12 miesięcy zamówieniach, których wartość dla:
  - 1) robót budowlanych - przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro;
  - 2) dostaw - zsumowana w ramach danej grupy określonej w rozporządzeniu nr 2195/2002 z dnia 5 listopada 2002 r. w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (Dz.Urz. WE L 340 z 16.12.2002, str. 1 i n.), zwanym dalej „Wspólnym Słownikiem Zamówień”, przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro;
  - 3) usług - zsumowana w ramach danej kategorii Centralnej Klasyfikacji Produktów (CPC) określonej w załączniku nr 3 do Wspólnego Słownika Zamówień przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich przekazuje się Prezesowi Urzędu.

Dział II

Postępowanie o udzielenie zamówienia

Rozdział 1

Zamawiający i wykonawcy

Art. 14.

Do czynności podejmowanych przez zamawiającego i wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.²⁾), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

---

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 117, poz. 741 i poz. 751, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i poz. 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114, poz. 1191, z 2001 r. Nr 71, poz. 733 i Nr 130, poz. 1450, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176 oraz z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151.

Art. 15.

1. Postępowanie o udzielenie zamówienia przygotowuje i przeprowadza zamawiający.
2. Zamawiający może powierzyć przygotowanie albo przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia własnej jednostce organizacyjnej lub osobie trzeciej.
3. Podmioty, o których mowa w ust. 2, działają jako pełnomocnicy zamawiającego.

Art. 16.

1. Zamawiający mogą wspólnie przeprowadzić postępowanie i udzielić zamówienia, wyznaczając spośród siebie zamawiającego upoważnionego do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia w ich imieniu i na ich rzecz.
2. Prezes Rady Ministrów może wyznaczyć, w drodze zarządzenia, spośród podległych mu jednostek organizacyjnych jednostkę organizacyjną właściwą do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na rzecz tych jednostek.
3. Minister kierujący działem administracji rządowej może wyznaczyć, w drodze zarządzenia, spośród podległych mu jednostek organizacyjnych jednostkę organizacyjną właściwą do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na rzecz tych jednostek.
4. Organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego może wyznaczyć spośród podległych samorządowych jednostek organizacyjnych jednostkę organizacyjną właściwą do przeprowadzenia postępowania i udzielenia zamówienia na rzecz tych jednostek.
5. Przepisy dotyczące zamawiającego stosuje się odpowiednio do zamawiających, o których mowa w ust. 1.

Art. 17.

1. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podlegają wyłączeniu, jeżeli:
  - 1) ubiegają się o udzielenie tego zamówienia;
  - 2) pozostają w związku małżeńskim, w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia lub są związane z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
  - 3) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia pozostawały w stosunku pracy lub zlecenia z wykonawcą lub były członkami organów zarządzających lub organów nadzorczych wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia;
  - 4) pozostają z wykonawcą w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych osób;
  - 5) zostały prawomocnie skazane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, prze-

stępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych.

2. Osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia składają, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenie o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w ust. 1.
3. Czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia podjęte przez osobę podlegającą wyłączeniu po powzięciu przez nią wiadomości o okolicznościach, o których mowa w ust. 1, powtarza się, z wyjątkiem otwarcia ofert oraz innych czynności faktycznych niewpływających na wynik postępowania.

Art. 18.

1. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiada kierownik zamawiającego.
2. Za przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia odpowiadają także inne osoby w zakresie, w jakim powierzono im czynności w postępowaniu oraz czynności związane z przygotowaniem postępowania. Kierownik zamawiającego może powierzyć pisemnie wykonywanie zastrzeżonych dla niego czynności, określonych w niniejszym rozdziale, pracownikom zamawiającego.
3. Jeżeli przygotowanie i przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia na podstawie przepisów odrębnych jest zastrzeżone dla organu innego niż kierownik zamawiającego, przepisy dotyczące kierownika zamawiającego stosuje się odpowiednio do tego organu.

Art. 19.

1. Kierownik zamawiającego powołuje komisję do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia, zwaną dalej „komisją przetargową”, jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro.
2. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, kierownik zamawiającego może powołać komisję przetargową. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się.
3. Komisja przetargowa może mieć charakter stały lub być powoływana do przygotowania i przeprowadzenia określonych postępowań.

Art. 20.

1. Komisja przetargowa jest zespołem pomocniczym kierownika zamawiającego powoływanym do oceny spełniania przez wykonawców warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz do badania i oceny ofert.
2. Kierownik zamawiającego może także powierzyć komisji przetargowej dokonanie innych, niż określone w ust. 1, czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia oraz czynności związanych z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio.
3. Komisja przetargowa w szczególności przedstawia kierownikowi zamawiającego propozycje wykluczenia wykonawcy, odrzucenia oferty oraz wyboru najko-

rzystniejszej oferty, a także w zakresie, o którym mowa w ust. 1, występuje z wnioskiem o unieważnienie postępowania o udzielenie zamówienia.

Art. 21.

1. Członków komisji przetargowej powołuje i odwołuje kierownik zamawiającego.
2. Komisja przetargowa składa się z co najmniej trzech osób.
3. Kierownik zamawiającego określa organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac.
4. Jeżeli dokonanie określonych czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia wymaga wiadomości specjalnych, kierownik zamawiającego, z własnej inicjatywy lub na wniosek komisji przetargowej, może powołać biegłych. Przepis art. 17 stosuje się.

Art. 22.

1. O udzielenie zamówienia mogą ubiegać się wykonawcy, którzy:
  - 1) posiadają uprawnienia do wykonywania określonej działalności lub czynności, jeżeli ustawy nakładają obowiązek posiadania takich uprawnień;
  - 2) posiadają niezbędną wiedzę i doświadczenie oraz potencjał techniczny, a także dysponują osobami zdolnymi do wykonania zamówienia;
  - 3) znajdują się w sytuacji ekonomicznej i finansowej zapewniającej wykonanie zamówienia;
  - 4) nie podlegają wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia.
2. Zamawiający nie może określać warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.

Art. 23.

1. Wykonawcy mogą wspólnie ubiegać się o udzielenie zamówienia.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawcy ustanawiają pełnomocnika do reprezentowania ich w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo reprezentowania w postępowaniu i zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.
3. Przepisy dotyczące wykonawcy stosuje się odpowiednio do wykonawców, o których mowa w ust. 1.

Art. 24.

1. Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się:
  - 1) wykonawców, którzy w ciągu ostatnich 3 lat przed wszczęciem postępowania wyrządzili szkodę nie wykonując zamówienia lub wykonując je nienależycie, a szkoda ta nie została dobrowolnie naprawiona do dnia wszczęcia

- postępowania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które wykonawca nie ponosi odpowiedzialności;
- 2) wykonawców, w stosunku do których otwarto likwidację lub których upadłość ogłoszono;
  - 3) wykonawców, którzy zalegają z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, z wyjątkiem przypadków gdy uzyskali oni przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu;
  - 4) osoby fizyczne, które prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 5) spółki jawne, których wspólnika prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 6) spółki partnerskie, których partnera lub członka zarządu prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 7) spółki komandytowe oraz spółki komandytowo-akcyjne, których komplementariusza prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 8) osoby prawne, których urzędującego członka organu zarządzającego prawomocnie skazano za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa, przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 9) podmioty zbiorowe, wobec których sąd orzekł zakaz ubiegania się o zamówienia, na podstawie przepisów o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary;
  - 10) wykonawców, którzy nie spełniają warunków udziału w postępowaniu, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1-3.
2. Z postępowania o udzielenie zamówienia wyklucza się również wykonawców, którzy:
- 1) wykonywali czynności związane z przygotowaniem prowadzonego postępowania lub posługiwali się w celu sporządzenia oferty osobami uczestniczącymi w dokonywaniu tych czynności, z wyjątkiem autorów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, jeżeli przedmiotem postępowania o udzielenie zamówienia są prace projektowe wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzonych przez tych autorów;

- 2) złożyli nieprawdziwe informacje mające wpływ na wynik prowadzonego postępowania;
  - 3) nie złożyli oświadczenia o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu lub dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków;
  - 4) nie wnieśli wadium, w tym również na przedłużony okres związania ofertą, lub nie zgodzili się na przedłużenie okresu związania ofertą.
3. Zamawiający zawiadamia niezwłocznie wykonawcę o wykluczeniu z postępowania o udzielenie zamówienia, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.
  4. Ofertę wykonawcy wykluczonego uznaje się za odrzuconą.

Art. 25.

W postępowaniu o udzielenie zamówienia zamawiający może żądać od wykonawców wyłącznie oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania, wskazanych w ogłoszeniu, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub zaproszeniu do składania ofert.

Art. 26.

1. Zamawiający żąda od wykonawcy dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro.
2. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, zamawiający może żądać dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu.
3. Zamawiający wzywa wykonawców, którzy w wyznaczonym terminie nie złożyli dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, do uzupełnienia tych dokumentów w określonym terminie, jeżeli ich nieuzupełnienie skutkowałoby unieważnieniem postępowania.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jakich może żądać zamawiający od wykonawcy, mając na względzie, że potwierdzeniem spełniania tych warunków może być zamiast dokumentu również oświadczenie złożone przed właściwym organem oraz że potwierdzeniem niekaralności wykonawcy może być w szczególności informacja z Krajowego Rejestru Karnego.

Art. 27.

1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje zamawiający i wykonawcy przekazują pisemnie.
2. Oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje przekazane za pomocą teleksu, telefaksu lub drogą elektroniczną uważa się za złożone w terminie, jeżeli ich treść dotarła do adresata przed upływem terminu i została niezwłocznie potwierdzona pisemnie.

Art. 28.

1. W postępowaniach o udzielenie zamówienia, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, oświadczenia, wnioski, zawiadomienia oraz informacje zamawiający i wykonawcy przekazują, zgodnie z wyborem zamawiającego, pisemnie, faksem lub drogą elektroniczną.
2. Jeżeli zamawiający lub wykonawca przekazują dokumenty lub informacje, o których mowa w ust. 1, faksem lub drogą elektroniczną, każda ze stron na żądanie drugiej niezwłocznie potwierdza fakt ich otrzymania.
3. Wybrany sposób przekazywania dokumentów oraz informacji, o których mowa w ust. 1, drogą elektroniczną nie może ograniczać konkurencji.

Rozdział 2**Przygotowanie postępowania****Art. 29.**

1. Przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, za pomocą dostatecznie dokładnych i zrozumiałych określeń, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.
2. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję.
3. Przedmiotu zamówienia nie można opisywać przez wskazanie znaków towarowych, patentów lub pochodzenia, chyba że jest to uzasadnione specyfiką przedmiotu zamówienia lub zamawiający nie może opisać przedmiotu zamówienia za pomocą dostatecznie dokładnych określeń, a wskazaniu takiemu towarzyszą wyrazy „lub równoważne” lub inne równoznaczne wyrazy.

Art. 30.

1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą cech technicznych i jakościowych, przy przestrzeganiu Polskich Norm przenoszących europejskie normy zharmonizowane.
2. W przypadku braku Polskich Norm przenoszących europejskie normy zharmonizowane uwzględnia się:
  - 1) europejskie aprobaty techniczne;
  - 2) wspólne specyfikacje techniczne;
  - 3) Polskie Normy przenoszące normy europejskie;
  - 4) normy państw członkowskich Unii Europejskiej przenoszące europejskie normy zharmonizowane;
  - 5) Polskie Normy wprowadzające normy międzynarodowe;
  - 6) Polskie Normy;
  - 7) polskie aprobaty techniczne.

3. Zamawiający może odstąpić od opisywania przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem Polskich Norm przenoszących europejskie normy zharmonizowane, europejskich aprobat technicznych lub wspólnych specyfikacji technicznych, jeżeli:
  - 1) nie zawierają one żadnych wymagań dotyczących zapewnienia zgodności z wymaganiami zasadniczymi;
  - 2) ich stosowanie nakładałoby na zamawiającego obowiązek używania wyrobów niewspółdziałających z już stosowanymi urządzeniami lub
  - 3) ich stosowanie nie byłoby właściwe ze względu na innowacyjny charakter przedmiotu zamówienia.
4. Do opisu przedmiotu zamówienia stosuje się nazwy i kody określone we Wspólnym Słowniku Zamówień.

Art. 31.

1. Zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.
2. Jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane, zamawiający opisuje przedmiot zamówienia za pomocą programu funkcjonalno-użytkowego.
3. Program funkcjonalno-użytkowy obejmuje opis zadania budowlanego, w którym podaje się przeznaczenie ukończonych robót budowlanych oraz stawiane im wymagania techniczne, ekonomiczne, architektoniczne, materiałowe i funkcjonalne.
4. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres i formę:
  - 1) dokumentacji projektowej,
  - 2) specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych,
  - 3) programu funkcjonalno-użytkowego- mając na względzie rodzaj robót budowlanych, a także nazwy i kody Wspólnego Słownika Zamówień.

Art. 32.

1. Podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością.
2. Zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości.
3. Jeżeli zamawiający przewiduje udzielenie zamówień uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7, przy ustalaniu wartości zamówienia uwzględnia się wartość zamówień uzupełniających.

4. Jeżeli zamawiający dopuszcza możliwość składania ofert częściowych albo udziela zamówienia w częściach, z których każda stanowi przedmiot odrębnego postępowania, wartością zamówienia jest łączna wartość poszczególnych części zamówienia.
5. Jeżeli wyodrębniona jednostka organizacyjna zamawiającego posiadająca samodzielność finansową udziela zamówienia związanego z jej własną działalnością, wartość udzielanego zamówienia ustala się odrębnie od wartości zamówień udzielanych przez inne jednostki organizacyjne tego zamawiającego posiadające samodzielność finansową.

Art. 33.

1. Wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie:
  - 1) kosztorysu inwestorskiego sporządzanego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane;
  - 2) planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane.
2. Przy obliczaniu wartości zamówienia na roboty budowlane uwzględnia się także wartość dostaw związanych z wykonywaniem robót budowlanych oddanych przez zamawiającego do dyspozycji wykonawcy.
3. Minister właściwy do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) metody i podstawy sporządzania kosztorysu inwestorskiego,
  - 2) metody i podstawy obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym- uwzględniając dane techniczne, technologiczne i organizacyjne, mające wpływ na wartość zamówienia.

Art. 34.

1. Podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo jest, zgodnie z wyborem zamawiającego, łączna wartość zamówień:
  - 1) na usługi należące do tej samej kategorii lub dostawy należące do tej samej grupy określonej we Wspólnym Słowniku Zamówień, udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, albo

- 2) których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie, albo w czasie realizacji umowy w sprawie zamówienia publicznego, jeżeli jest on dłuższy niż 12 miesięcy.
2. Wybór podstawy ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo nie może być dokonany w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy.
3. Jeżeli zamówienia, o którym mowa w ust. 1, udziela się na czas nieoznaczony, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest wartość ustalona zgodnie z ust. 1, z uwzględnieniem okresu 48 miesięcy wykonywania zamówienia.
4. Jeżeli zamówienie obejmuje usługi bankowe lub inne usługi finansowe, wartością zamówienia są opłaty, prowizje, odsetki i inne podobne świadczenia.
5. Jeżeli zamówienie na usługi lub dostawy przewiduje prawo opcji, przy ustaleniu wartości zamówienia uwzględnia się największy możliwy zakres tego zamówienia z uwzględnieniem prawa opcji.

Art. 35.

1. Ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi, oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane.
2. Jeżeli po ustaleniu wartości zamówienia nastąpiła zmiana okoliczności mających wpływ na dokonane ustalenie, zamawiający przed wszczęciem postępowania dokonuje zmiany wartości zamówienia.
3. Prezes Rady Ministrów co najmniej raz na dwa lata określi, w drodze rozporządzenia, średni kurs złotego w stosunku do euro stanowiący podstawę przeliczania wartości zamówień, uwzględniając średni kurs euro ogłaszany przez Narodowy Bank Polski w ciągu ostatnich 24 miesięcy.

Art. 36.

1. Specyfikacja istotnych warunków zamówienia zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) oraz adres zamawiającego;
  - 2) tryb udzielenia zamówienia;
  - 3) opis przedmiotu zamówienia;
  - 4) opis części zamówienia, jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych;
  - 5) informację o przewidywanych zamówieniach uzupełniających, o których mowa w art. 67 ust. 1 pkt 6 i 7;
  - 6) opis sposobu przedstawiania ofert wariantowych oraz minimalne warunki, jakim muszą odpowiadać oferty wariantowe, jeżeli zamawiający dopuszcza ich składanie;
  - 7) termin wykonania zamówienia;

- 8) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
  - 9) informację o oświadczeniach i dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu;
  - 10) informację o sposobie porozumiewania się zamawiającego z wykonawcami oraz przekazywania oświadczeń i dokumentów, z podaniem adresu poczty elektronicznej lub strony internetowej zamawiającego, jeżeli zamawiający dopuszcza porozumiewanie się drogą elektroniczną;
  - 11) wskazanie osób uprawnionych do porozumiewania się z wykonawcami;
  - 12) wymagania dotyczące wadium;
  - 13) termin związania ofertą;
  - 14) opis sposobu przygotowywania ofert;
  - 15) miejsce oraz termin składania i otwarcia ofert;
  - 16) opis sposobu obliczenia ceny;
  - 17) informacje dotyczące walut obcych, w jakich mogą być prowadzone rozliczenia między zamawiającym a wykonawcą;
  - 18) opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty, wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów oraz sposobu oceny ofert;
  - 19) informację o formalnościach, jakie powinny zostać dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego;
  - 20) wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
  - 21) istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, ogólne warunki umowy albo wzór umowy, jeżeli zamawiający wymaga od wykonawcy, aby zawarł z nim umowę w sprawie zamówienia publicznego na takich warunkach;
  - 22) pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących wykonawcy w toku postępowania o udzielenie zamówienia.
2. W postępowaniach, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, specyfikacja istotnych warunków zamówienia może nie zawierać informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 12, 17, 19 i 20.
  3. Zamawiający żąda wskazania przez wykonawcę w ofercie części zamówienia, której wykonanie zamierza powierzyć podwykonawcom.
  4. Zamawiający może określić w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, która część zamówienia nie może być powierzona podwykonawcom.

Art. 37.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia przekazuje się nieodpłatnie, z zastrzeżeniem art. 42 ust. 2.

Art. 38.

1. Wykonawca może zwrócić się do zamawiającego o wyjaśnienie treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Zamawiający jest obowiązany niezwłocz-

- nie udzielić wyjaśnień, chyba że prośba o wyjaśnienie treści specyfikacji wpłynęła do zamawiającego na mniej niż 6 dni przed terminem składania ofert.
2. Zamawiający jednocześnie przekazuje treść wyjaśnienia wszystkim wykonawcom, którym doręczono specyfikację istotnych warunków zamówienia, bez ujawniania źródła zapytania.
  3. Zamawiający może zwołać zebranie wszystkich wykonawców w celu wyjaśnienia wątpliwości dotyczących treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia; w takim przypadku sporządza informację zawierającą zgłoszone na zebraniu zapytania o wyjaśnienie treści specyfikacji oraz odpowiedzi na nie, bez wskazywania źródeł zapytań. Informację z zebrania doręcza się niezwłocznie wykonawcom, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia.
  4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamawiający może w każdym czasie, przed upływem terminu do składania ofert, zmodyfikować treść specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Dokonaną w ten sposób modyfikację przekazuje się niezwłocznie wszystkim wykonawcom, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia.
  5. Modyfikacja treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia nie może dotyczyć kryteriów oceny ofert, z zastrzeżeniem art. 58, a także warunków udziału w postępowaniu oraz sposobu oceny ich spełniania.
  6. Zamawiający przedłuża termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego do wprowadzenia w ofertach zmian wynikających z modyfikacji treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia, z zastrzeżeniem ust. 7. O przedłużeniu terminu składania ofert zamawiający niezwłocznie zawiadamia wszystkich wykonawców, którym przekazano specyfikację istotnych warunków zamówienia.
  7. Jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a na dostawy lub usługi - 130 000 euro, czas niezbędny do wprowadzenia zmian w ofertach wynosi co najmniej 7 dni.

Rozdział 3

Tryby udzielania zamówień

Oddział 1

Przetarg nieograniczony

Art. 39.

Przetarg nieograniczony to tryb udzielenia zamówienia, w którym w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu oferty mogą składać wszyscy zainteresowani wykonawcy.

Art. 40.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na własnej stronie internetowej, jeżeli posiada taką stronę.

2. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, zamawiający przekazuje ogłoszenie o zamówieniu Prezesowi Urzędu.
3. Jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a na dostawy lub usługi - 130 000 euro, zamawiający przekazuje ogłoszenie o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich. Niezwłocznie po przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich zamawiający przekazuje ogłoszenie o zamówieniu również Prezesowi Urzędu.
4. Jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a na dostawy lub usługi - 5 000 000 euro, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zamówieniu również w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim.
5. Zamawiający może opublikować ogłoszenie o zamówieniu również w inny sposób.
6. Ogłoszenie o zamówieniu, odpowiednio zamieszczane lub publikowane w miejscu publicznie dostępnym w siedzibie zamawiającego, na stronie internetowej, o której mowa w ust. 1, w dzienniku lub czasopiśmie o zasięgu ogólnopolskim lub w inny sposób:
  - 1) nie może zostać odpowiednio zamieszczone lub opublikowane przed dniem jego przekazania Prezesowi Urzędu, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
  - 2) nie może zawierać informacji innych niż przekazane Prezesowi Urzędu, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
  - 3) zawiera informację o dniu jego przekazania Prezesowi Urzędu, a w przypadku, o którym mowa w ust. 3, Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Art. 41.

Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 40 ust. 1, zawiera co najmniej:

- 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
- 2) określenie trybu zamówienia;
- 3) określenie sposobu uzyskania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a także jej cenę, jeżeli jej udostępnienie jest odpłatne;
- 4) opis przedmiotu oraz wielkości lub zakresu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
- 5) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;
- 6) termin wykonania zamówienia;
- 7) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
- 8) informację na temat wadium;
- 9) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;

10) miejsce i termin składania ofert;

11) termin związania ofertą.

Art. 42.

1. Zamawiający przekazuje wykonawcy specyfikację istotnych warunków zamówienia nie później niż w terminie 5 dni od dnia otrzymania wniosku o jej przekazanie.
2. Cena, jakiej wolno żądać za specyfikację istotnych warunków zamówienia, może pokrywać jedynie koszty jej druku oraz przekazania.

Art. 43.

1. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie oferty, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 15 dni od dnia ogłoszenia.
2. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, termin składania ofert nie może być krótszy niż 52 dni od dnia przekazania ogłoszenia Prezesowi Urzędu.
3. Jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 130 000 euro, termin składania ofert nie może być krótszy niż 52 dni od dnia przekazania ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż 37 dni, jeżeli informacja o tym zamówieniu została zawarta we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym dotyczącym zamówień planowanych w terminie 12 miesięcy, przekazanych co najmniej na 52 dni przed dniem przekazania ogłoszenia o zamówieniu odpowiednio:
  - 1) Prezesowi Urzędu;
  - 2) Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Art. 44.

Wykonawca składa wraz z ofertą oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnianie tych warunków, również te dokumenty.

Art. 45.

1. Zamawiający żąda od wykonawców wniesienia wadium, jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro.
2. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium.
3. Wadium wnosi się przed upływem terminu składania ofert.

4. Zamawiający określa kwotę wadium w granicach od 0,5% do 3% wartości zamówienia.
5. Jeżeli zamawiający dopuszcza składanie ofert częściowych, określa kwotę wadium dla każdej z części. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio.
6. Wadium może być wnoszone w jednej lub kilku następujących formach:
  - 1) pieniądzu;
  - 2) poręczeniach bankowych;
  - 3) gwarancjach bankowych;
  - 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
  - 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości (Dz.U. Nr 109, poz. 1158, z późn. zm.³⁾).
7. Wadium wnoszone w pieniądzu wpłaca się przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego.
8. Wadium wniesione w pieniądzu zamawiający przechowuje na rachunku bankowym.

Art. 46.

1. Zamawiający zwraca niezwłocznie wadium, jeżeli:
  - 1) upłynął termin związania ofertą;
  - 2) zawarto umowę w sprawie zamówienia publicznego i wniesiono zabezpieczenie należytego wykonania tej umowy;
  - 3) zamawiający unieważnił postępowanie o udzielenie zamówienia, a protesty zostały ostatecznie rozstrzygnięte lub upłynął termin do ich wnoszenia.
2. Zamawiający zwraca niezwłocznie wadium na wniosek wykonawcy:
  - 1) który wycofał ofertę przed upływem terminu składania ofert;
  - 2) który został wykluczony z postępowania;
  - 3) którego oferta została odrzucona.
3. Złożenie przez wykonawcę, którego oferta została odrzucona lub wykluczonego z postępowania, wniosku o zwrot wadium jest równoznaczne ze zrzeczeniem się przez wykonawcę prawa do wniesienia protestu.
4. Jeżeli wadium wniesiono w pieniądzu, zamawiający zwraca je wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę.
5. Zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana:

---

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 66, poz. 596 i Nr 216, poz. 1824 oraz z 2004 r. Nr 145, poz. 1537.

- 1) odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie;
- 2) nie wniósł wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- 3) zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego stało się niemożliwe z przyczyn leżących po stronie wykonawcy.

Oddział 2

Przetarg ograniczony

Art. 47.

Przetarg ograniczony to tryb udzielenia zamówienia, w którym, w odpowiedzi na publiczne ogłoszenie o zamówieniu, wykonawcy składają wnioski o dopuszczenie do udziału w przetargu, a oferty mogą składać wykonawcy zaproszeni do składania ofert.

Art. 48.

1. Do wszczęcia postępowania w trybie przetargu ograniczonego przepisy art. 40 stosuje się odpowiednio.
2. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 47, zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie trybu zamówienia;
  - 3) określenie przedmiotu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
  - 4) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;
  - 5) termin wykonania zamówienia;
  - 6) opis warunków udziału w postępowaniu wraz z podaniem ich znaczenia oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
  - 7) informację o oświadczeniach i dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu;
  - 8) liczbę wykonawców, którzy zostaną zaproszeni do składania ofert;
  - 9) informację na temat wadium;
  - 10) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;
  - 11) miejsce i termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.

Art. 49.

1. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu z uwzględnieniem

czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie wymaganych dokumentów, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 15 dni od dnia ogłoszenia.

2. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym nie może być krótszy niż 37 dni od dnia przekazania Prezesowi Urzędu ogłoszenia o zamówieniu.
3. Jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 130 000 euro, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym nie może być krótszy niż 37 dni od dnia przekazania Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich ogłoszenia o zamówieniu.
4. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia, zamawiający może, w przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, wyznaczyć krótszy termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym, jednak nie krótszy niż 15 dni. W takim przypadku ogłoszenia przekazuje się Prezesowi Urzędu faksem lub za pomocą formularza umieszczanego na stronie internetowej Urzędu, a Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich - faksem lub drogą elektroniczną.

Art. 50.

Wraz z wnioskiem o dopuszczenie do udziału w przetargu ograniczonym wykonawca składa oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli zamawiający żąda dokumentów potwierdzających spełnianie warunków, również te dokumenty.

Art. 51.

1. Zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, w liczbie określonej w ogłoszeniu zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 5 i nie większej niż 20.
2. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest większa niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców, którzy otrzymali najwyższą ocenę spełniania tych warunków.
3. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest mniejsza niż określona w ogłoszeniu o zamówieniu, zamawiający zaprasza do składania ofert wszystkich wykonawców spełniających te warunki.
4. Wraz z zaproszeniem do składania ofert zamawiający przekazuje wykonawcy specyfikację istotnych warunków zamówienia oraz wskazuje dzień i miejsce opublikowania ogłoszenia o zamówieniu, o którym mowa w art. 47. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 8 i 9 nie stosuje się.

Art. 52.

1. Jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro, zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie oferty, z tym że termin

- ten nie może być krótszy niż 7 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert.
2. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, termin składania ofert nie może być krótszy niż 40 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert.
  3. W przypadkach o których mowa w ust. 2, zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż 26 dni, jeżeli informacja o tym zamówieniu została zawarta we wstępnym ogłoszeniu informacyjnym dotyczącym zamówień planowanych w terminie 12 miesięcy, przekazany co najmniej na 52 dni przed dniem przekazania ogłoszenia o zamówieniu:
    - 1) Prezesowi Urzędu;
    - 2) Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich - w przypadku gdy wartość zamówienia przekracza dla dostaw lub usług wyrażoną w złotych równowartość kwoty 130 000 euro, a dla robót budowlanych - 5 000 000 euro.
  4. Jeżeli zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia, zamawiający może w przypadkach, o których mowa w ust. 2, wyznaczyć krótszy termin składania ofert, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 10 dni.

Art. 53.

Do przetargu ograniczonego stosuje się przepisy art. 45 i 46.

Oddział 3

Negocjacje z ogłoszeniem

Art. 54.

Negocjacje z ogłoszeniem to tryb udzielenia zamówienia, w którym, po publicznym ogłoszeniu o zamówieniu, zamawiający negocjuje warunki umowy w sprawie zamówienia publicznego z wybranymi przez siebie wykonawcami, a następnie zaprasza ich do składania ofert.

Art. 55.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji z ogłoszeniem, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
  - 2) w wyjątkowych sytuacjach, gdy przedmiotem zamówienia są roboty budowlane lub usługi, których charakter lub związane z nimi ryzyko uniemożliwia wcześniejsze dokonanie ich wyceny;
  - 3) nie można z góry określić szczegółowych cech zamawianych usług w taki sposób, aby umożliwić wybór najkorzystniejszej oferty;

- 4) przedmiotem zamówienia są roboty budowlane prowadzone wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych lub rozwojowych, a nie w celu zapewnienia zysku lub pokrycia poniesionych kosztów badań lub rozwoju;
  - 5) wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro.
2. Jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a na dostawy lub usługi - 5 000 000 euro, zastosowanie trybu negocjacji z ogłoszeniem wymaga uprzedniej zgody Prezesa Urzędu, wyrażonej w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 56.

1. Do wszczęcia postępowania w trybie negocjacji z ogłoszeniem przepisy art. 40 stosuje się odpowiednio.
2. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w art. 54, zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie trybu zamówienia i podstawy prawnej jego zastosowania;
  - 3) określenie przedmiotu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
  - 4) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;
  - 5) termin wykonania zamówienia;
  - 6) opis warunków udziału w postępowaniu wraz z podaniem ich znaczenia oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
  - 7) informację o oświadczeniach i dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu;
  - 8) liczbę wykonawców, którzy zostaną zaproszeni do negocjacji;
  - 9) informację na temat wadium;
  - 10) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;
  - 11) miejsce i termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu.
3. Do składania wniosków o dopuszczenie do udziału w negocjacjach z ogłoszeniem przepisy art. 49 i 50 stosuje się odpowiednio.

Art. 57.

1. Zamawiający zaprasza do negocjacji wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, w liczbie, określonej w ogłoszeniu, zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 5, a jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a na dostawy lub usługi - 5 000 000 euro, nie mniejszej niż 7.
2. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest większa niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do negocjacji wykonawców, którzy otrzymali najwyższą ocenę spełniania tych warunków.

3. Jeżeli liczba wykonawców, którzy spełniają warunki udziału w postępowaniu, jest mniejsza niż określona w ogłoszeniu, zamawiający zaprasza do negocjacji wszystkich wykonawców spełniających te warunki.
4. Wraz z zaproszeniem do negocjacji zamawiający przekazuje specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5, 8, 9, 13 i 15 nie stosuje się.
5. Wszelkie wymagania, wyjaśnienia i informacje, a także dokumenty związane z negocjacjami są przekazywane wykonawcom na równych zasadach.
6. Prowadzone negocjacje mają charakter poufny. Żadna ze stron nie może bez zgody drugiej strony ujawnić informacji technicznych i handlowych związanych z negocjacjami.

Art. 58.

Zamawiający może przed zaproszeniem do składania ofert dokonać zmiany, będących przedmiotem negocjacji wymagań technicznych i jakościowych dotyczących przedmiotu zamówienia oraz warunków umowy w sprawie zamówienia publicznego określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, a także zmienić kryteria oceny ofert oraz ich znaczenie.

Art. 59.

1. Zamawiający zaprasza do składania ofert wykonawców, z którymi prowadził negocjacje.
2. W zaproszeniu do składania ofert zamawiający informuje wykonawców o:
  - 1) dniu i miejscu opublikowania ogłoszenia o zamówieniu, o którym mowa w art. 54;
  - 2) dokonanych zmianach specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
  - 3) miejscu i terminie składania oraz otwarcia ofert;
  - 4) obowiązku wniesienia wadium;
  - 5) terminie związania ofertą.
3. Zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie oferty, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 10 dni od dnia przekazania zaproszenia do składania ofert.

Art. 60.

Do negocjacji z ogłoszeniem stosuje się przepisy art. 45 i 46.

Oddział 4

Negocjacje bez ogłoszenia

Art. 61.

Negocjacje bez ogłoszenia to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający negocjuje warunki umowy w sprawie zamówienia publicznego z wybranymi przez siebie wykonawcami, a następnie zaprasza ich do składania ofert.

Art. 62.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
  - 2) został przeprowadzony konkurs, o którym mowa w art. 99, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych;
  - 3) przedmiotem zamówienia są rzeczy wytwarzane wyłącznie w celach badawczych, doświadczalnych lub rozwojowych, a nie w celu zapewnienia zysku lub pokrycia poniesionych kosztów badań lub rozwoju;
  - 4) ze względu na pilną potrzebę udzielenia zamówienia niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której wcześniej nie można było przewidzieć, nie można zachować terminów określonych dla przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem.
2. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, zastosowanie trybu negocjacji bez ogłoszenia wymaga uzyskania uprzedniej zgody Prezesa Urzędu, wyrażonej w drodze decyzji administracyjnej.
3. Jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 130 000 euro, zastosowanie trybu negocjacji bez ogłoszenia na podstawie ust. 1 pkt 1 wymaga również uprzedniego przekazania Komisji Europejskiej informacji o unieważnieniu postępowania.

Art. 63.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie negocjacji bez ogłoszenia, przekazując wybranym przez siebie wykonawcom zaproszenie do negocjacji.
2. Zaproszenie do negocjacji bez ogłoszenia zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie przedmiotu zamówienia, z podaniem informacji o możliwości składania ofert częściowych;
  - 3) informację o możliwości złożenia oferty wariantowej;

- 4) termin wykonania zamówienia;
  - 5) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
  - 6) określenie trybu zamówienia i podstawy prawnej jego zastosowania;
  - 7) kryteria oceny ofert i ich znaczenie;
  - 8) miejsce i termin negocjacji z zamawiającym.
3. Zamawiający zaprasza do negocjacji wykonawców w liczbie zapewniającej konkurencję, nie mniejszej niż 5, a jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 5 000 000 euro, nie mniejszej niż 7, chyba że ze względu na specjalistyczny charakter zamówienia liczba wykonawców mogących je wykonać jest mniejsza, jednak nie mniejsza niż 2.
4. W przypadku, o którym mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1, zamawiający zaprasza do negocjacji co najmniej tych wykonawców, którzy złożyli oferty w przetargu nieograniczonym albo przetargu ograniczonym. Przepis ust. 3 stosuje się.

Art. 64.

1. Zamawiający wyznacza termin składania ofert z uwzględnieniem czasu niezbędnego na przygotowanie i złożenie oferty.
2. Zapraszając do składania ofert zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium. Przepisy art. 45 ust. 3-8 i art. 46 stosuje się.
3. Wraz z zaproszeniem do składania ofert zamawiający przekazuje specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisu art. 36 ust. 1 pkt 5 nie stosuje się.

Art. 65.

Do negocjacji bez ogłoszenia przepisy art. 57 ust. 5 i 6, art. 58 oraz art. 59 ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio.

Oddział 5

Zamówienie z wolnej ręki

Art. 66.

Zamówienie z wolnej ręki to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający udziela zamówienia po negocjacjach tylko z jednym wykonawcą.

Art. 67.

1. Zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli zachodzi co najmniej jedna z następujących okoliczności:
  - 1) dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę:

- a) z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze,
  - b) z przyczyn związanych z ochroną praw wyłącznych, wynikających z odrębnych przepisów,
  - c) w przypadku udzielania zamówienia w zakresie działalności twórczej lub artystycznej;
- 2) przeprowadzono konkurs, o którym mowa w art. 99, w którym nagrodą było zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej;
  - 3) ze względu na wyjątkową sytuację niewynikającą z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, której nie mógł on przewidzieć, wymagane jest natychmiastowe wykonanie zamówienia, a nie można zachować terminów określonych dla innych trybów udzielenia zamówienia;
  - 4) w prowadzonych kolejno postępowaniach o udzielenie zamówienia, z których co najmniej jedno prowadzone było w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego, nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione;
  - 5) w przypadku udzielania dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień dodatkowych, nieobjętych zamówieniem podstawowym i nieprzekraczających łącznie 20% wartości realizowanego zamówienia, niezbędnych do jego prawidłowego wykonania, których wykonanie stało się konieczne na skutek sytuacji niemożliwej wcześniej do przewidzenia, jeżeli:
    - a) z przyczyn technicznych lub gospodarczych oddzielenie zamówienia dodatkowego od zamówienia podstawowego wymagałoby poniesienia niewspółmiernie wysokich kosztów lub
    - b) wykonanie zamówienia podstawowego jest uzależnione od wykonania zamówienia dodatkowego;
  - 6) w przypadku udzielania, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy usług lub robót budowlanych zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 20% wartości zamówienia podstawowego i polegających na powtórzeniu tego samego rodzaju zamówień, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla zamówienia podstawowego i dotyczy przedmiotu zamówienia w niej określonego;
  - 7) w przypadku udzielania, w okresie 3 lat od udzielenia zamówienia podstawowego, dotychczasowemu wykonawcy dostaw, zamówień uzupełniających, stanowiących nie więcej niż 20% wartości zamówienia podstawowego i polegających na rozszerzeniu dostawy, jeżeli zmiana wykonawcy powodowałaby konieczność nabywania rzeczy o innych parametrach technicznych, co powodowałoby niekompatybilność techniczną lub nieproporcjonalnie duże trudności techniczne w użytkowaniu i dozorze, jeżeli zamówienie podstawowe zostało udzielone w trybie przetargu nieograniczonego lub ograniczonego, a zamówienie uzupełniające było przewidziane w spe-

cyfikacji istotnych warunków zamówienia dla zamówienia podstawowego i dotyczy przedmiotu zamówienia w niej określonego.

2. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, zastosowanie trybu z wolnej ręki wymaga uzyskania uprzedniej zgody Prezesa Urzędu, wyrażonej w drodze decyzji administracyjnej.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się w przypadku zamówień, których przedmiotem są:
  - 1) dostawy wody za pomocą sieci wodno-kanalizacyjnej lub odprowadzanie ścieków do takiej sieci;
  - 2) dostawy energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznej;
  - 3) dostawy gazu z sieci gazowej;
  - 4) dostawy ciepła z sieci ciepłowniczej;
  - 5) powszechne usługi pocztowe w rozumieniu ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. - Prawo pocztowe (Dz.U. Nr 130, poz. 1188);
  - 6) usługi przewozu kolejowego.
4. W przypadku zamówień, o których mowa w ust. 3, nie stosuje się przepisów art. 19-21, 24, art. 26 ust. 1-3 i art. 68.

Art. 68.

Najpóźniej z zawarciem umowy wykonawca składa oświadczenie o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu, a jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, również dokumenty potwierdzające spełnianie tych warunków. Przepis art. 25 stosuje się odpowiednio.

Oddział 6

Zapytanie o cenę

Art. 69.

Zapytanie o cenę to tryb udzielenia zamówienia, w którym zamawiający kieruje pytanie o cenę do wybranych przez siebie wykonawców i zaprasza ich do składania ofert.

Art. 70.

Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie zapytania o cenę, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy lub usługi powszechnie dostępne o ustalonych standardach jakościowych, a wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro.

Art. 71.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie zapytania o cenę, zapraszając do składania ofert taką liczbę wykonawców świadczących w ramach prowadzonej przez nich działalności dostawy lub usługi będące przedmiotem zamówienia,

która zapewnia konkurencję oraz wybór najkorzystniejszej oferty, nie mniej niż 5.

2. Wraz z zaproszeniem do składania ofert zamawiający przesyła specyfikację istotnych warunków zamówienia. Przepisów art. 36 ust. 1 pkt 5, 6, 12 i 20 nie stosuje się.

Art. 72.

1. Każdy z wykonawców może zaproponować tylko jedną cenę i nie może jej zmienić. Nie prowadzi się negocjacji w sprawie ceny.
2. Zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

Art. 73.

Do zapytania o cenę przepisy art. 44 i art. 64 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Oddział 7

Aukcja elektroniczna

Art. 74.

1. Aukcja elektroniczna to tryb udzielenia zamówienia, w którym za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej, umożliwiającego wprowadzenie niezbędnych danych w trybie bezpośredniego połączenia z tą stroną, wykonawcy składają kolejne korzystniejsze oferty (postąpienia), podlegające automatycznej klasyfikacji.
2. Zamawiający może udzielić zamówienia w trybie aukcji elektronicznej, jeżeli przedmiotem zamówienia są dostawy powszechnie dostępne o ustalonych standardach jakościowych, a wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro.

Art. 75.

1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie aukcji elektronicznej, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu na swojej stronie internetowej oraz stronie, na której będzie prowadzona aukcja.
2. Ogłoszenie o zamówieniu, o którym mowa w ust. 1, zawiera co najmniej:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) określenie trybu zamówienia;
  - 3) określenie przedmiotu zamówienia;
  - 4) wymagania dotyczące rejestracji i identyfikacji wykonawców, w tym wymagania techniczne urządzeń informatycznych;
  - 5) sposób postępowania w toku aukcji elektronicznej, w szczególności określenie minimalnych wysokości postąpień;
  - 6) informacje o liczbie etapów aukcji elektronicznej i czasie ich trwania;

- 7) termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w aukcji elektronicznej;
- 8) termin otwarcia oraz termin i warunki zamknięcia aukcji elektronicznej;
- 9) opis warunków udziału w postępowaniu oraz opis sposobu dokonywania oceny spełniania tych warunków;
- 10) informację o oświadczeniach i dokumentach, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu;
- 11) termin związania ofertą;
- 12) termin wykonania zamówienia;
- 13) wymagania dotyczące zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- 14) istotne dla stron postanowienia, które zostaną wprowadzone do treści zawieranej umowy w sprawie zamówienia publicznego, albo ogólne warunki umowy, albo wzór umowy, jeżeli zamawiający wymaga od wykonawcy, aby zawarł z nim umowę w sprawie zamówienia publicznego na takich warunkach;
- 15) adres strony internetowej, na której będzie prowadzona aukcja elektroniczna.

Art. 76.

1. Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w aukcji elektronicznej nie krótszy niż 15 dni od dnia ogłoszenia.
2. Zamawiający dopuszcza do udziału w aukcji elektronicznej i zaprasza do składania ofert wszystkich wykonawców spełniających warunki udziału w postępowaniu, określając w zaproszeniu termin związania ofertą wykonawcy, który zaofertuje najniższą cenę.
3. Zamawiający może żądać od wykonawców wniesienia wadium, w terminie przez niego określonym, nie później jednak niż przed upływem terminu otwarcia aukcji elektronicznej. Przepisy art. 45 i 46 stosuje się odpowiednio.
4. Zamawiający otwiera aukcję elektroniczną w terminie określonym w ogłoszeniu o zamówieniu, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 5 dni od dnia przekazania wykonawcom zaproszenia do składania ofert.

Art. 77.

Zamawiający i wykonawcy od momentu otwarcia do momentu zamknięcia aukcji przekazują wnioski, oświadczenia i inne informacje drogą elektroniczną.

Art. 78.

1. Ofertę składa się, pod rygorem nieważności, w postaci elektronicznej, opatrzoną bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
2. Oferty składane przez wykonawców podlegają automatycznej klasyfikacji na podstawie ceny.

3. Oferta złożona w toku aukcji przestaje wiązać, gdy inny wykonawca złożył ofertę korzystniejszą.

Art. 79.

1. Aukcja elektroniczna może być jednoetapowa albo wieloetapowa.
2. Zamawiający może, jeżeli zastrzegł to w ogłoszeniu, po zakończeniu każdego etapu aukcji elektronicznej nie zakwalifikować do następnego etapu aukcji elektronicznej tych wykonawców, którzy nie złożyli nowych postępień, informując ich o tym niezwłocznie.
3. W toku każdego etapu aukcji elektronicznej zamawiający na bieżąco przekazuje wszystkim wykonawcom informacje o pozycji złożonych przez nich ofert, liczbie wykonawców biorących udział w każdym z etapów aukcji elektronicznej, a także o cenach złożonych przez nich ofert, z tym że do momentu zamknięcia aukcji elektronicznej nie ujawnia informacji umożliwiających identyfikację wykonawców.

Art. 80.

1. Zamawiający zamyka aukcję elektroniczną:
  - 1) w terminie określonym w ogłoszeniu;
  - 2) jeżeli w ustalonym w ogłoszeniu okresie nie zostaną zgłoszone nowe postępienia lub
  - 3) po zakończeniu ostatniego, ustalonego w ogłoszeniu etapu.
2. Bezpośrednio po zamknięciu aukcji elektronicznej zamawiający podaje, pod ustalonym w ogłoszeniu o zamówieniu adresem internetowym, nazwę (firmę) oraz adres wykonawcy, którego ofertę wybrano.
3. Zamawiający udziela zamówienia wykonawcy, który zaoferował najniższą cenę.

Art. 81.

Do aukcji elektronicznej przepisów art. 36-38 i 82-92 nie stosuje się.

Rozdział 4

Wybór najkorzystniejszej oferty

Art. 82.

1. Wykonawca może złożyć jedną ofertę.
2. Ofertę składa się, pod rygorem nieważności, w formie pisemnej albo, za zgodą zamawiającego, w postaci elektronicznej, opatrzoną bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.
3. Treść oferty musi odpowiadać treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Art. 83.

1. Zamawiający może dopuścić możliwość złożenia oferty wariantowej, jeżeli cena nie jest jedynym kryterium wyboru.
2. Zamawiający może dopuścić możliwość złożenia oferty częściowej, jeżeli przedmiot zamówienia jest podzielny.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, wykonawca może złożyć oferty częściowe na jedną lub więcej części zamówienia, chyba że zamawiający określi maksymalną liczbę części zamówienia, na które oferty częściowe może złożyć jeden wykonawca.

Art. 84.

1. Wykonawca może, przed upływem terminu do składania ofert, zmienić lub wycofać ofertę.
2. Ofertę złożoną po terminie zwraca się bez otwierania po upływie terminu przewidzianego na wniesienie protestu.

Art. 85.

1. Wykonawca jest związany ofertą do upływu terminu określonego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia, jednak nie dłużej niż:
  - 1) 30 dni - jeżeli wartość zamówienia nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro;
  - 2) 90 dni - jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 5 000 000 euro;
  - 3) 60 dni - jeżeli wartość zamówienia jest inna niż określona w pkt 1 i 2.
2. W uzasadnionych przypadkach na co najmniej 7 dni przed upływem terminu związania ofertą zamawiający może tylko raz zwrócić się do wykonawców o wyrażenie zgody na przedłużenie tego terminu o oznaczony okres, nie dłuższy jednak niż 30 dni.
3. Odmowa wyrażenia zgody, o której mowa w ust. 2, nie powoduje utraty wadium.
4. Zgoda wykonawcy na przedłużenie okresu związania ofertą jest dopuszczalna tylko z jednoczesnym przedłużeniem okresu ważności wadium albo, jeżeli nie jest to możliwe, z wniesieniem nowego wadium na przedłużony okres związania ofertą.
5. Bieg terminu związania ofertą rozpoczyna się wraz z upływem terminu składania ofert.

Art. 86.

1. Z zawartością ofert nie można zapoznać się przed upływem terminu otwarcia ofert.

2. Otwarcie ofert jest jawne i następuje bezpośrednio po upływie terminu do ich składania, z tym że dzień, w którym upływa termin składania ofert, jest dniem ich otwarcia.
3. Bezpośrednio przed otwarciem ofert zamawiający podaje kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.
4. Podczas otwarcia ofert podaje się nazwy (firmy) oraz adresy wykonawców, a także informacje dotyczące ceny, terminu wykonania zamówienia, okresu gwarancji i warunków płatności zawartych w ofertach.
5. Informacje, o których mowa w ust. 3 i 4, przekazuje się niezwłocznie wykonawcom, którzy nie byli obecni przy otwarciu ofert, na ich wniosek.

Art. 87.

1. W toku badania i oceny ofert zamawiający może żądać od wykonawców wyjaśnień dotyczących treści złożonych ofert. Niedopuszczalne jest prowadzenie między zamawiającym a wykonawcą negocjacji dotyczących złożonej oferty oraz, z zastrzeżeniem ust. 2, dokonywanie jakiegokolwiek zmiany w jej treści.
2. Zamawiający poprawia w tekście oferty oczywiste omyłki pisarskie oraz omyłki rachunkowe w obliczeniu ceny, niezwłocznie zawiadamiając o tym wszystkich wykonawców, którzy złożyli oferty.

Art. 88.

Zamawiający poprawia omyłki rachunkowe w obliczeniu ceny w następujący sposób:

- 1) w przypadku mnożenia cen jednostkowych i liczby jednostek miar:
  - a) jeżeli obliczona cena nie odpowiada iloczynowi ceny jednostkowej oraz liczby jednostek miar, przyjmuje się, że prawidłowo podano liczbę jednostek miar oraz cenę jednostkową,
  - b) jeżeli cenę jednostkową podano rozbieżnie słownie i liczbą, przyjmuje się, że prawidłowo podano liczbę jednostek miar i ten zapis ceny jednostkowej, który odpowiada dokonaniem obliczenia ceny;
- 2) w przypadku sumowania cen za poszczególne części zamówienia:
  - a) jeżeli obliczona cena nie odpowiada sumie cen za części zamówienia, przyjmuje się, że prawidłowo podano ceny za części zamówienia,
  - b) jeżeli cenę za część zamówienia podano rozbieżnie słownie i liczbą, przyjmuje się, że prawidłowo podano ten zapis, który odpowiada dokonaniem obliczenia ceny,
  - c) jeżeli ani cena za część zamówienia podana liczbą, ani podana słownie nie odpowiadają obliczonej cenie, przyjmuje się, że prawidłowo podano cenę za część zamówienia wyrażone słownie;
- 3) w przypadku oferty z ceną określoną za cały przedmiot zamówienia albo jego część (cena ryczałtowa):
  - a) przyjmuje się, że prawidłowo podano cenę ryczałtową bez względu na sposób jej obliczenia,

- b) jeżeli cena ryczałtowa podana liczbą nie odpowiada cenie ryczałtowej podanej słownie, przyjmuje się za prawidłową cenę ryczałtową podaną słownie,
- c) jeżeli obliczona cena nie odpowiada sumie cen ryczałtowych, przyjmuje się, że prawidłowo podano poszczególne ceny ryczałtowe.

Art. 89.

1. Zamawiający odrzuca ofertę, jeżeli:
  - 1) jest niezgodna z ustawą;
  - 2) jej treść nie odpowiada treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
  - 3) jej złożenie stanowi czyn nieuczciwej konkurencji w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji;
  - 4) zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia;
  - 5) została złożona przez wykonawcę wykluczonego z udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia lub niezaproszonego do składania ofert;
  - 6) zawiera omyłki rachunkowe w obliczeniu ceny, których nie można poprawić na podstawie art. 88, lub błędy w obliczeniu ceny;
  - 7) wykonawca w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia nie zgodził się na poprawienie omyłki rachunkowej w obliczeniu ceny;
  - 8) jest nieważna na podstawie odrębnych przepisów.
2. Zamawiający zawiadamia równocześnie wszystkich wykonawców o odrzuceniu ofert, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.

Art. 90.

1. Zamawiający w celu ustalenia, czy oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia, zwraca się do wykonawcy o udzielenie w określonym terminie wyjaśnień dotyczących elementów oferty mających wpływ na wysokość ceny.
2. Zamawiający, oceniając wyjaśnienia, bierze pod uwagę obiektywne czynniki, w szczególności oszczędność metody wykonania zamówienia, wybrane rozwiązania techniczne, wyjątkowo sprzyjające warunki wykonywania zamówienia dostępne dla wykonawcy, oryginalność projektu wykonawcy oraz wpływ pomocy publicznej udzielonej na podstawie odrębnych przepisów.
3. Zamawiający odrzuca ofertę wykonawcy, który nie złożył wyjaśnień lub jeżeli dokonana ocena wyjaśnień potwierdza, że oferta zawiera rażąco niską cenę w stosunku do przedmiotu zamówienia.
4. Jeżeli jedynym kryterium wyboru oferty jest cena, a wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 130 000 euro, zamawiający zawiadamia Prezesa Urzędu oraz Komisję Europejską o odrzuceniu ofert, które według zamawiającego zawierały rażąco niską cenę..

Art. 91.

1. Zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą na podstawie kryteriów oceny ofert określonych w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.
2. Kryteriami oceny ofert są cena albo cena i inne kryteria odnoszące się do przedmiotu zamówienia, w szczególności jakość, funkcjonalność, parametry techniczne, zastosowanie najlepszych dostępnych technologii w zakresie oddziaływania na środowisko, koszty eksploatacji, serwis, wpływ sposobu wykonania zamówienia na rynek pracy w miejscu wykonywania zamówienia oraz termin wykonania zamówienia.
3. Kryteria oceny ofert nie mogą dotyczyć właściwości wykonawcy, a w szczególności jego wiarygodności ekonomicznej, technicznej lub finansowej.
4. Jeżeli nie można wybrać oferty najkorzystniejszej z uwagi na to, że dwie lub więcej ofert przedstawia taki sam bilans ceny i innych kryteriów oceny ofert, zamawiający spośród tych ofert wybiera ofertę z niższą ceną.
5. Jeżeli w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w którym jedynym kryterium oceny ofert jest cena, nie można dokonać wyboru oferty najkorzystniejszej ze względu na to, że zostały złożone oferty o takiej samej cenie, zamawiający wzywa wykonawców, którzy złożyli te oferty, do złożenia w terminie określonym przez zamawiającego ofert dodatkowych.
6. Wykonawcy składając oferty dodatkowe, nie mogą zaoferować cen wyższych niż zaoferowane w złożonych ofertach.

Art. 92.

O wyborze oferty zamawiający zawiadamia niezwłocznie wykonawców, którzy ubiegali się o udzielenie zamówienia, a jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro - również Prezesa Urzędu, za pomocą formularza umieszczonego na stronie internetowej Urzędu, podając nazwę (firmę) i adres wykonawcy, którego ofertę wybrano, oraz jej cenę.

Art. 93.

1. Zamawiający unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia, jeżeli:
  - 1) nie złożono żadnej oferty niepodlegającej odrzuceniu albo nie wpłynął żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w postępowaniu od wykonawcy niepodlegającego wykluczeniu, z zastrzeżeniem pkt 2 i 3;
  - 2) w postępowaniu prowadzonym w trybie zapytania o cenę nie złożono co najmniej dwóch ofert nie podlegających odrzuceniu;
  - 3) w postępowaniu prowadzonym w trybie aukcji elektronicznej wpłynęły mniej niż dwa wnioski o dopuszczenie do udziału w aukcji elektronicznej albo nie zostały złożone oferty przez co najmniej dwóch wykonawców;
  - 4) cena najkorzystniejszej oferty przewyższa kwotę, którą zamawiający może przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia;
  - 5) w przypadkach, o których mowa w art. 91 ust. 5, zostały złożone oferty dodatkowe o takiej samej cenie;

- 6) wystąpiła istotna zmiana okoliczności powodująca, że prowadzenie postępowania lub wykonanie zamówienia nie leży w interesie publicznym, czego nie można było wcześniej przewidzieć;
  - 7) postępowanie obarczone jest wadą uniemożliwiającą zawarcie ważnej umowy w sprawie zamówienia publicznego.
2. Jeżeli zamawiający dopuścił możliwość składania ofert częściowych, do unieważnienia w części postępowania o udzielenie zamówienia przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.
  3. O unieważnieniu postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający zawiadamia równocześnie wszystkich wykonawców, którzy ubiegali się o udzielenie zamówienia, podając uzasadnienie faktyczne i prawne.
  4. W przypadku unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia z przyczyn leżących po stronie zamawiającego, wykonawcom, którzy złożyli oferty nie podlegające odrzuceniu, przysługuje roszczenie o zwrot uzasadnionych kosztów uczestnictwa w postępowaniu, w szczególności kosztów przygotowania oferty.

Art. 94.

1. Zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty, nie później jednak niż przed upływem terminu związania ofertą.
2. Jeżeli wykonawca, którego oferta została wybrana, uchyla się od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego lub nie wnosi wymaganego zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zamawiający wybiera ofertę najkorzystniejszą spośród pozostałych ofert, bez przeprowadzania ich ponownej oceny, chyba że zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 93 ust 1.

Art. 95.

1. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamawiający przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia Prezesowi Urzędu.
2. Jeżeli wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, a na dostawy lub usługi - 130 000 euro, niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamawiający przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich. Niezwłocznie po przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich zamawiający przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia również Prezesowi Urzędu.

Rozdział 5

Dokumentowanie postępowań

Art. 96.

1. W trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający sporządza pisemny protokół postępowania o udzielenie zamówienia, zwany dalej „protokołem”, zawierający co najmniej:
  - 1) opis przedmiotu zamówienia;
  - 2) informację o trybie udzielenia zamówienia;
  - 3) informacje o wykonawcach;
  - 4) cenę i inne istotne elementy ofert;
  - 5) wskazanie wybranej oferty.
2. Oferty, opinie biegłych, oświadczenia, informacja z zebrania, o którym mowa w art. 38 ust. 3, zawiadomienia, wnioski, inne dokumenty i informacje składane przez zamawiającego i wykonawców oraz umowa w sprawie zamówienia publicznego stanowią załączniki do protokołu.
3. Protokół wraz z załącznikami jest jawny. Załączniki do protokołu udostępnia się po dokonaniu wyboru najkorzystniejszej oferty lub unieważnieniu postępowania, z tym że oferty są jawne od chwili ich otwarcia.
4. Nie ujawnia się informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jeżeli wykonawca, nie później niż w terminie składania ofert, zastrzegł, że nie mogą one być udostępniane. Wykonawca nie może zastrzec informacji, o których mowa w art. 86 ust. 4.
5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) wzór protokołu oraz zakres dodatkowych informacji zawartych w protokole, mając na względzie wartość zamówienia, tryb postępowania o udzielenie zamówienia, a także mając na celu zapewnienie możliwości zgłaszania uwag do treści protokołu przez osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania o udzielenie zamówienia;
  - 2) sposób oraz formę udostępniania zainteresowanym protokołu wraz z załącznikami, mając na względzie zapewnienie jawności postępowania o udzielenie zamówienia.

Art. 97.

1. Zamawiający przechowuje protokół wraz z załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, w sposób gwarantujący jego nienaruszalność.
2. Zamawiający zwraca wykonawcom, których oferty nie zostały wybrane, na ich wniosek, złożone przez nich plany, projekty, rysunki, modele, próbki, wzory, programy komputerowe oraz inne podobne materiały.

Art. 98.

1. Zamawiający sporządza roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach, zwane dalej „sprawozdaniem”.
2. Sprawozdanie zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu w terminie do dnia 1 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.
3. Sprawozdanie dotyczące zamówień udzielonych na podstawie art. 136 ust. 1 zamawiający przekazuje za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zagranicznych.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji zawartych w sprawozdaniu oraz jego wzór, mając na względzie wartość udzielonych zamówień, tryb ich udzielania oraz sposób wykonania zamówień, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro dla robót budowlanych albo 5 000 000 euro dla dostaw lub usług.

Dział III**Przepisy szczególne****Rozdział 1****Konkurs****Art. 99.**

Konkurs jest przyrzeczeniem publicznym, w którym przez publiczne ogłoszenie zamawiający przyrzeka nagrodę za wykonanie i przeniesienie prawa do wybranej przez sąd konkursowy pracy konkursowej, w szczególności z zakresu planowania przestrzennego, projektowania urbanistycznego, architektoniczno-budowlanego oraz przetwarzania danych.

Art. 100.

1. Nagrodami w konkursie mogą być:
  - 1) nagroda pieniężna lub rzeczowa;
  - 2) zaproszenie do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych lub
  - 3) zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, przedmiotem zamówienia jest szczegółowe opracowanie pracy konkursowej.
3. Wartością konkursu jest wartość nagród.
4. Wartością konkursu, w którym nagrodą jest zaproszenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia, jest wartość tego zamówienia oraz wartość nagród dodatkowych, jeżeli zamawiający przewidział takie nagrody.
5. Do ustalenia wartości konkursu przepisy art. 35 stosuje się odpowiednio.

Art. 101.

1. Organizatorem konkursu jest zamawiający. Przepis art. 18 ust. 1 stosuje się odpowiednio.
2. Kierownik zamawiającego powołuje sąd konkursowy oraz określa organizację, skład i tryb pracy sądu konkursowego.
3. Sąd konkursowy składa się z co najmniej 3 osób powoływanych i odwoływanych przez kierownika zamawiającego.
4. Do członków sądu konkursowego art. 17 stosuje się odpowiednio.
5. Członkami sądu konkursowego są wyłącznie osoby posiadające kwalifikacje umożliwiające ocenę zgłoszonych prac konkursowych, z tym że, jeżeli przepisy szczególne wymagają posiadania uprawnień do opracowania pracy konkursowej, co najmniej 1/3 członków sądu konkursowego, w tym jego przewodniczący, posiada wymagane uprawnienia.

Art. 102.

1. Sąd konkursowy jest zespołem pomocniczym kierownika zamawiającego powołanym do oceny spełniania przez uczestników konkursu wymagań określonych w regulaminie konkursu, oceny prac konkursowych oraz wyboru najlepszych prac konkursowych.
2. Sąd konkursowy w szczególności sporządza informacje o pracach konkursowych, przygotowuje uzasadnienie rozstrzygnięcia konkursu, a także, w zakresie, o którym mowa w ust. 1, występuje z wnioskiem o unieważnienie konkursu.
3. Sąd konkursowy w zakresie spraw, o których mowa w ust. 1 i 2, jest niezależny.
4. Kierownik zamawiającego może powierzyć sądowi konkursowemu inne niż określone w ust. 1 czynności związane z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem konkursu.

Art. 103.

Kierownik zamawiającego albo osoba przez niego upoważniona sprawuje nadzór nad sądem konkursowym w zakresie zgodności konkursu z przepisami ustawy i regulaminem konkursu, w szczególności:

- 1) unieważnia konkurs;
- 2) zatwierdza wynik konkursu.

Art. 104.

1. Zamawiający zamieszcza ogłoszenie o konkursie w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na własnej stronie internetowej, jeżeli posiada taką stronę.
2. Jeżeli wartość konkursu przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, zamawiający przekazuje ogłoszenie o konkursie Prezesowi Urzędu.

3. Jeżeli wartość konkursu przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 130 000 euro, zamawiający przekazuje ogłoszenie o konkursie Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich. Niezwłocznie po przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich zamawiający przekazuje ogłoszenie o konkursie również Prezesowi Urzędu.
4. Do przekazywania ogłoszeń o konkursie przepisy art. 40 ust. 5 i 6 oraz art. 48 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 105.

1. Zamawiający przeprowadza konkurs na podstawie ustalonego przez siebie regulaminu konkursu.
2. Regulamin konkursu określa w szczególności:
  - 1) imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres i miejsce zamieszkania (siedzibę) zamawiającego;
  - 2) formę konkursu;
  - 3) szczegółowy opis przedmiotu konkursu;
  - 4) maksymalny planowany łączny koszt wykonania prac realizowanych na podstawie pracy konkursowej;
  - 5) w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2 i 3, zakres szczegółowego opracowania pracy konkursowej stanowiącego przedmiot zamówienia udzielanego w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie zamówienia z wolnej ręki;
  - 6) wymagania, jakie muszą spełniać uczestnicy konkursu, z tym że jeżeli nagrodą w konkursie jest zaproszenie do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia co najmniej dwóch autorów wybranych prac konkursowych lub zaproszenie do negocjacji w trybie zamówienia z wolnej ręki autora wybranej pracy konkursowej, przepis art. 22 stosuje się odpowiednio;
  - 7) informację o oświadczeniach i dokumentach, jakie mają dostarczyć uczestnicy konkursu w celu potwierdzenia spełnienia stawianych im wymagań;
  - 8) sposób porozumiewania się zamawiającego z uczestnikami konkursu oraz przekazywania oświadczeń i dokumentów;
  - 9) miejsce i termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie;
  - 10) zakres rzeczowy i formę opracowania oraz sposób prezentacji pracy konkursowej;
  - 11) miejsce i termin składania prac konkursowych przez uczestników dopuszczonych do udziału w konkursie;
  - 12) kryteria oceny prac konkursowych wraz z podaniem znaczenia tych kryteriów;
  - 13) skład sądu konkursowego;
  - 14) rodzaj i wysokość nagród;

- 15) termin wydania (wypłacenia) nagrody, a w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2 i 3, zaproszenia do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie zamówienia z wolnej ręki;
  - 16) postanowienia dotyczące przejścia autorskich praw majątkowych do wybranej pracy wraz ze szczegółowym określeniem pól eksploatacji prac konkursowych, a w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust 1 pkt 2 i 3, również istotne postanowienia, które zostaną wprowadzone do umowy;
  - 17) sposób podania do publicznej wiadomości rozstrzygnięcia konkursu;
  - 18) sposób udzielania wyjaśnień dotyczących regulaminu konkursu;
  - 19) pouczenie o środkach ochrony prawnej przysługujących uczestnikom konkursu.
3. Zamawiający przekazuje uczestnikowi konkursu regulamin konkursu w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia wniosku o jego przekazanie.
  4. Do porozumiewania się zamawiającego z uczestnikami konkursu przepisy art. 27 i 28 stosuje się odpowiednio.

Art. 106.

1. Konkurs może być zorganizowany jako jednoetapowy lub dwuetapowy.
2. W konkursie dwuetapowym w pierwszym etapie zostają wyłonione opracowania studialne, odpowiadające wymaganiom określonym w regulaminie konkursu. W drugim etapie sąd konkursowy, na podstawie kryteriów określonych w regulaminie konkursu, ocenia prace konkursowe wykonane na podstawie opracowań studialnych wyłonionych w pierwszym etapie.

Art. 107.

1. Uczestnikami konkursu mogą być osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.
2. Jeżeli przepisy szczególne wymagają posiadania uprawnień do opracowania pracy konkursowej, uczestnikami konkursu mogą być wyłącznie osoby fizyczne posiadające wymagane uprawnienia lub podmioty posługujące się osobami fizycznymi posiadającymi wymagane uprawnienia.
3. Uczestnicy konkursu mogą wspólnie brać udział w konkursie. Przepisy dotyczące uczestnika konkursu stosuje się odpowiednio do uczestników konkursu biorących wspólnie udział w konkursie.

Art. 108.

Zamawiający wyznacza termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w konkursie z uwzględnieniem czasu na złożenie wymaganych dokumentów, z tym że termin ten nie może być krótszy niż 21 dni od dnia przekazania ogłoszenia o konkursie:

- 1) Prezesowi Urzędu;

- 2) Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich - jeżeli wartość konkursu przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 130 000 euro.

Art. 109.

1. Zamawiający dopuszcza do udziału w konkursie i zaprasza do składania prac konkursowych uczestników konkursu spełniających wymagania określone w regulaminie konkursu.
2. Uczestnicy konkursu niespełniający wymagań określonych w regulaminie konkursu podlegają wykluczeniu.

Art. 110.

1. Uczestnicy konkursu składają prace konkursowe wraz z informacjami o planowanych łącznych kosztach wykonania prac realizowanych na podstawie pracy konkursowej, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Uczestnicy konkursu składają prace konkursowe bez informacji, o których mowa w ust 1, jeżeli ze względu na specyfikę przedmiotu pracy konkursowej nie jest możliwe określenie kosztów.

Art. 111.

Zamawiający zapewnia, że do rozstrzygnięcia konkursu przez sąd konkursowy niemożliwe będzie zidentyfikowanie autorów prac konkursowych.

Art. 112.

1. Sąd konkursowy ocenia prace konkursowe zgodnie z kryteriami określonymi w regulaminie konkursu.
2. Sąd konkursowy rozstrzyga konkurs, wybierając najlepszą pracę konkursową lub najlepsze prace konkursowe.
3. Sąd konkursowy po wyborze najlepszej pracy konkursowej lub najlepszych prac konkursowych dokonuje identyfikacji wszystkich prac konkursowych.

Art. 113.

Zamawiający niezwłocznie po rozstrzygnięciu konkursu zawiadamia o jego wyniku uczestników konkursu, podając imię i nazwisko albo nazwę (firmę) oraz adres i miejsce zamieszkania (siedzibę) autora wybranej pracy konkursowej albo autorów wybranych prac konkursowych.

Art. 114.

Zamawiający unieważnia konkurs, jeżeli nie został złożony żaden wniosek o dopuszczenie do udziału w konkursie lub żadna praca konkursowa, a w przypadku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2, co najmniej dwie prace konkursowe.

Art. 115.

W terminie określonym w regulaminie konkursu, nie krótszym niż 15 dni od dnia rozstrzygnięcia konkursu, zamawiający wydaje (wyplaca) nagrodę, a w przypadkach, o których mowa w art. 100 ust. 1 pkt 2 i 3 - odpowiednio zaprasza do negocjacji w trybie negocjacji bez ogłoszenia lub w trybie zamówienia z wolnej ręki.

Art. 116.

1. Jeżeli wartość konkursu przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, zamawiający przekazuje, niezwłocznie po rozstrzygnięciu konkursu, ogłoszenie o jego wynikach Prezesowi Urzędu.
2. Jeżeli wartość konkursu przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 130 000 euro, zamawiający przekazuje, niezwłocznie po rozstrzygnięciu konkursu, ogłoszenie o jego wynikach Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich. Niezwłocznie po przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich zamawiający przekazuje ogłoszenie o wynikach konkursu również Prezesowi Urzędu.

Art. 117.

1. Zamawiający przechowuje dokumentację konkursu przez okres 4 lat od dnia rozstrzygnięcia konkursu w sposób gwarantujący jej nienaruszalność.
2. Zamawiający na wniosek uczestników konkursu, których prace konkursowe nie zostały wybrane, zwraca złożone przez nich prace konkursowe.

Rozdział 2**Udzielanie i wykonywanie koncesji na roboty budowlane****Art. 118.**

1. W postępowaniu mającym na celu udzielenie koncesji na roboty budowlane, zwanej dalej „koncesją”, mogą uczestniczyć wykonawcy spełniający warunki udziału w postępowaniu określone przez zamawiającego.
2. Koncesji udziela się stosując odpowiednio przepisy o przetargu nieograniczonym, przetargu ograniczonym albo negocjacjach z ogłoszeniem. Przepisu art. 55 nie stosuje się.
3. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie może być krótszy niż 52 dni od dnia przekazania ogłoszenia Prezesowi Urzędu.
4. Jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro, termin składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu nie może być krótszy niż 52 dni od dnia przekazania ogłoszenia Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich.

Art. 119.

W postępowaniu mającym na celu udzielenie koncesji do oceny ofert nie stosuje się przepisu art. 91 ust. 3.

Art. 120.

1. Zamawiający w specyfikacji istotnych warunków zamówienia może żądać, aby wykonawca, któremu udzielono koncesji (koncesjonariusz), zawarł z innymi podmiotami umowy o podwykonawstwo o wartości stanowiącej co najmniej 30% całkowitej wartości koncesji.
2. Umowy zawarte między wykonawcami w celu wspólnego ubiegania się o udzielenie zamówienia oraz umowy z przedsiębiorstwami pozostającymi z wykonawcą w stosunku zależności lub dominacji w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz.U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447, z późn. zm.⁴⁾) nie są uważane za umowy o podwykonawstwo w rozumieniu ust. 1.
3. Wykonawca składa wraz z ofertą listę przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 2.

Art. 121.

1. Koncesjonariusz, który jest zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1-3 i 5, jest obowiązany stosować przepisy ustawy do udzielania zamówień wynikających z wykonywania koncesji.
2. Koncesjonariusz, który nie jest zamawiającym w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1-3 i 5, przy udzielaniu zamówień wynikających z wykonywania koncesji jest obowiązany do:
  - 1) stosowania przepisów ustawy dotyczących ogłoszeń, z wyłączeniem wstępnego ogłoszenia informacyjnego;
  - 2) określania terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu zgodnie z art. 49 ust. 1-3 oraz terminów składania ofert, o których mowa w art. 52 ust. 1 i 2;
  - 3) prowadzenia postępowań z zachowaniem zasad, o których mowa w art. 7 ust. 1.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do udzielania zamówień przedsiębiorstwom pozostającym z wykonawcą w stosunku zależności lub dominacji w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi oraz podmiotom, z którymi koncesjonariusz zawarł umowę w celu wspólnego ubiegania się o udzielenie koncesji.

Rozdział 3**Zamówienia sektorowe**

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2055 oraz z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 84, poz. 774, Nr 124, poz. 1151, Nr 170, poz. 1651 i Nr 223, poz. 2216.

Art. 122.

1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do zamówień udzielanych przez zamawiających, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 3 i 4, zwanych dalej „zamówieniami sektorowymi”, z zastrzeżeniem art. 3 ust. 1 pkt 5 i 6, jeżeli zamówienie jest udzielane w celu wykonywania jednego z następujących rodzajów działalności:
  - 1) poszukiwania, rozpoznawania miejsc występowania lub wydobywania gazu ziemnego, ropy naftowej oraz jej naturalnych pochodnych, węgla brunatnego, węgla kamiennego i innych paliw stałych;
  - 2) zarządzania lotniskami, portami morskimi lub śródlądowymi oraz udostępniania ich przewoźnikom powietrznym, morskim i śródlądowym;
  - 3) tworzenia stałych sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją, transportem lub dystrybucją energii elektrycznej, gazu lub energii cieplnej lub dostarczania energii elektrycznej, gazu albo energii cieplnej do takich sieci lub kierowania takimi sieciami;
  - 4) tworzenia stałych sieci przeznaczonych do świadczenia publicznych usług związanych z produkcją lub dystrybucją wody pitnej lub dostarczania wody pitnej do takich sieci lub kierowania takimi sieciami;
  - 5) obsługi sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu kolejowego, tramwajowego, trolejbusowego, kolei linowej lub systemów automatycznych;
  - 6) obsługi sieci świadczących publiczne usługi w zakresie transportu autobusowego;
  - 7) udostępniania lub obsługi publicznej sieci telekomunikacyjnej albo świadczenia jednej lub większej liczby usług telekomunikacyjnych za pomocą takiej sieci.
2. Zamawiający, o których mowa w ust. 1 pkt 4, stosują przepisy niniejszego rozdziału do zamówień związanych z kanalizacją i oczyszczaniem ścieków oraz działalnością związaną z pozyskiwaniem wody pitnej.

Art. 123.

1. Do udzielania zamówień sektorowych ustawę stosuje się, jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 400 000 euro dla dostaw lub usług oraz kwoty 5 000 000 euro dla robót budowlanych, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Do udzielania zamówień sektorowych, o których mowa w art. 122 ust. 1 pkt 7, ustawę stosuje się, jeżeli wartość zamówienia przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 600 000 euro dla dostaw lub usług oraz kwoty 5 000 000 euro dla robót budowlanych.

Art. 124.

1. Zamawiający może zawrzeć umowę ramową po przeprowadzeniu postępowania, stosując odpowiednio przepisy o przetargu ograniczonym lub negocjacjach z ogłoszeniem.

2. Umową ramową jest umowa zawarta między zamawiającym a jednym lub większą liczbą wykonawców, której celem jest ustalenie warunków dotyczących zamówień, jakie mogą zostać udzielone w danym okresie, w szczególności cen oraz przewidywanych ilości.
3. Jeżeli zamawiający dopuszcza zawarcie umowy ramowej z więcej niż jednym wykonawcą, określa w ogłoszeniu maksymalną liczbę wykonawców, z którymi zawrze umowę ramową.

Art. 125.

1. Jeżeli zamawiający zawarł umowę ramową tylko z jednym wykonawcą, może udzielić zamówienia, którego przedmiot jest objęty umową ramową, w trybie zamówienia z wolnej ręki. Przepisu art. 67 ust. 2 nie stosuje się.
2. Jeżeli zamawiający zawarł umowę ramową z więcej niż jednym wykonawcą, zamówienia udziela się w trybie negocjacji bez ogłoszenia. Zamawiający zaprasza do negocjacji wszystkich wykonawców, z którymi zawarł umowę ramową. Przepisu art. 62 ust 2 nie stosuje się.

Art. 126.

1. Umowę ramową zawiera się na okres nie dłuższy niż 3 lata, z tym że ze względu na przedmiot zamówienia lub szczególny interes zamawiającego umowa taka może być zawarta na okres do 5 lat.
2. Zamawiający nie może wykorzystywać umowy ramowej do ograniczania konkurencji.

Art. 127.

1. Zamówienia sektorowe mogą być udzielane w trybie przetargu nieograniczonego, przetargu ograniczonego oraz w trybie negocjacji z ogłoszeniem. Przepisu art. 55 nie stosuje się.
2. Zamówienia sektorowego można udzielić w trybie negocjacji bez ogłoszenia, jeżeli:
  - 1) zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 62 ust. 1;
  - 2) w postępowaniu prowadzonym uprzednio w trybie negocjacji z ogłoszeniem nie zostały złożone żadne oferty lub wszystkie oferty zostały odrzucone, a pierwotne warunki zamówienia nie zostały w istotny sposób zmienione.
3. Zamówienia sektorowego można udzielić w trybie zamówienia z wolnej ręki, jeżeli:
  - 1) zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w art. 67 ust. 1;
  - 2) w związku z likwidacją działalności innego podmiotu, postępowaniem egzekucyjnym albo upadłościowym możliwe jest udzielenie zamówienia na szczególnie korzystnych warunkach;
  - 3) w związku z trwającymi przez bardzo krótki okres szczególnie korzystnymi okolicznościami możliwe jest udzielenie zamówienia po cenie znacząco niższej od zwykłych cen rynkowych;

- 4) zamówienie jest dokonywane na giełdzie towarowej, w rozumieniu przepisów o giełdach towarowych.
4. Do zamówień sektorowych udzielanych na podstawie ust. 3 pkt 2-4 oraz art. 67 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się przepisu art. 67 ust. 2.

Art. 128.

1. Zamawiający, przynajmniej raz w roku, przekazuje Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich okresowe ogłoszenie informacyjne o planowanych w terminie najbliższych 12 miesięcy zamówieniach sektorowych, których wartość:
  - 1) dla robót budowlanych - przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro;
  - 2) dla dostaw - zsumowana w ramach danej grupy Wspólnego Słownika Zamówień, z uwzględnieniem art. 123, przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro;
  - 3) dla usług - zsumowana w ramach danej kategorii CPC określonej w załączniku nr 3 do Wspólnego Słownika Zamówień, z uwzględnieniem art. 123, przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 750 000 euro.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po przekazaniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich przekazuje się Prezesowi Urzędu.
3. Do ogłoszenia, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 12 ust. 3 i art. 43 ust. 4 stosuje się odpowiednio.
4. Okresowe ogłoszenie informacyjne o planowanych zamówieniach sektorowych może zawierać zaproszenie do ubiegania się o zamówienie sektorowe. W takim przypadku zamawiający, udzielając zamówienia w trybie przetargu ograniczonego oraz negocjacji z ogłoszeniem, może:
  - 1) odstąpić od publikacji ogłoszenia o zamówieniu;
  - 2) skrócić termin składania ofert do 37 dni.
5. W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem zamawiający może wyznaczyć termin składania ofert nie krótszy niż 10 dni, z uwzględnieniem czasu potrzebnego na przygotowanie i złożenie oferty.
6. W postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu ograniczonego lub negocjacji z ogłoszeniem zamawiający, za zgodą wszystkich wykonawców, którzy złożyli wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, może ustalić dowolny termin składania ofert.

Art. 129.

1. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych na usługi udzielanych podmiotom:
  - 1) z którymi zamawiający sporządzają roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe w rozumieniu przepisów o rachunkowości,

- 2) w których zamawiający posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, sprawują nadzór nad organem zarządzającym lub posiadają prawo mianowania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
  - 3) które posiadają ponad połowę udziałów albo akcji zamawiającego, sprawują nadzór nad jego organem zarządzającym lub posiadają prawo mianowania ponad połowy składu jego organu nadzorczego lub zarządzającego,
  - 4) które wspólnie z zamawiającym podlegają określönemu w pkt 3 wpływowi innego podmiotu
- jeżeli w okresie poprzednich 3 lat co najmniej 80% przeciętnych przychodów tych podmiotów osiągniętych ze świadczenia usług w państwach Unii Europejskiej pochodziło ze świadczenia usług na rzecz zamawiającego lub podmiotów, o których mowa w pkt 1-4.
2. Ustawy nie stosuje się do zamówień sektorowych na usługi udzielanych przez podmiot utworzony przez zamawiających w celu wspólnego wykonywania działalności, o której mowa w art. 122 ust. 1, jednemu z tych zamawiających lub podmiotom, o których mowa w ust. 1, jeżeli w okresie poprzednich 3 lat co najmniej 80% przeciętnych przychodów tego podmiotu osiągniętych ze świadczenia usług w państwach Unii Europejskiej pochodziło ze świadczenia usług na rzecz zamawiającego lub podmiotów, o których mowa w ust. 1.
  3. Jeżeli spośród podmiotów, o których mowa w ust. 1, więcej niż jeden podmiot świadczy takie same lub podobne usługi na rzecz zamawiającego, uwzględnia się całkowity przychód wszystkich tych podmiotów.

Art. 130.

1. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 122 ust. 1 pkt 3, nie stosują ustawy również do udzielania zamówień na:
  - 1) usługi przesyłowe energii elektrycznej, ciepła i paliw gazowych;
  - 2) dostawy energii elektrycznej, ciepłej i paliw gazowych;
  - 3) dostawy paliw do wytwarzania energii.
2. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 122 ust. 1 pkt 4, nie stosują ustawy również do udzielania zamówień na dostawy wody.
3. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 122 ust. 1 pkt 6, nie stosują ustawy, jeżeli przewozy regularne są świadczone także przez innego przewoźnika na tym samym obszarze i tych samych warunkach.
4. Zamawiający prowadzący działalność, o której mowa w art. 122 ust. 1 pkt 7, nie stosują ustawy, jeżeli te same usługi są świadczone także przez innego operatora na tym samym obszarze geograficznym i tych samych warunkach.

Art. 131.

1. Udzielając zamówienia sektorowego, kierownik zamawiającego może odstąpić od powołania komisji przetargowej.
2. Odstępując od powołania komisji przetargowej, kierownik zamawiającego określa sposób prowadzenia postępowania zapewniający sprawność udzielania za-

mówień, indywidualizację odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz przejrzystość prac, a także odpowiednie stosowanie art. 178 ust. 1.

Art. 132.

1. Zamawiający może:
  - 1) żądać przedstawienia także innych dokumentów niż określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 26 ust. 4, potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu, jeżeli jest to niezbędne do oceny spełniania przez wykonawców tych warunków;
  - 2) w przypadku zamówienia na dostawy odrzucić ofertę, w której udział towarów pochodzących z państw członkowskich Unii Europejskiej lub państw, z którymi Unia Europejska zawarła umowy o równym traktowaniu przedsiębiorców, nie przekracza 50%.
2. Zamawiający w celu badania i oceny ofert dokonuje przeliczenia ceny oferty niepodlegającej odrzuceniu na podstawie ust. 1 pkt 2, odejmując od ceny przedstawionej w ofercie 3% ceny oferty.
3. Zamawiający może odstąpić od obowiązku żądania wadium oraz zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Art. 133.

1. Wykonawcy ubiegający się o udzielenie zamówienia sektorowego, których interes prawny doznał lub może doznać uszczerbku w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy lub prawa Unii Europejskiej dotyczące zamówień publicznych, mogą wnioskować do Komisji Europejskiej o wszczęcie postępowania koncyliacyjnego, polegającego na rozpatrzeniu wniosku przez rozjemców akredytowanych przy Komisji Europejskiej.
2. Wniosek o wszczęcie postępowania koncyliacyjnego wnosi się na piśmie do Komisji Europejskiej za pośrednictwem Prezesa Urzędu. Prezes Urzędu wniosek o wszczęcie postępowania koncyliacyjnego przekazuje niezwłocznie Komisji Europejskiej.

Art. 134.

1. Zamawiający mogą poddać swoje procedury związane z udzielaniem zamówień okresowemu badaniu w celu uzyskania świadectwa, że w danym czasie procedury te są zgodne z ustawą oraz prawem Unii Europejskiej dotyczącym udzielania zamówień.
2. Prezes Urzędu opracowuje i upowszechnia zasady przeprowadzania badania oraz prowadzi listę podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badania, o którym mowa w ust. 1, z zachowaniem wymagań określonych w normie PN EN 45503 (Ocena i atestacja procedur udzielania zamówień w jednostkach działających w sektorach gospodarki wodnej, energii, transportu i telekomunikacji).
3. Podmiot dokonujący badania nie może pozostawać z zamawiającym w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.

4. Podmiot dokonujący badania, po jego przeprowadzeniu, przedstawia zamawiającemu pisemne sprawozdanie z wyników.
5. Przed przyznaniem świadectwa podmiot dokonujący badania jest obowiązany upewnić się, czy nieprawidłowości stwierdzone podczas badania zostały naprawione oraz że zostały podjęte działania zapobiegające powstawaniu nieprawidłowości w przyszłości.
6. Zamawiający, którzy uzyskali świadectwo, o którym mowa w ust. 1, do ogłoszeń publikowanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej oraz Biuletynie Zamówień Publicznych mogą dołączyć informację w brzmieniu: „Zamawiający uzyskał atestację zgodnie z dyrektywą Rady 92/13/EWG, że w dniu (...) jego procedury i praktyki związane z udzielaniem zamówień były zgodne z prawem Wspólnoty oraz przepisami wprowadzającymi to prawo”.
7. Zamawiający, którzy uzyskali świadectwo, o którym mowa w ust. 1, przez okres 3 lat od jego przyznania nie są obowiązani do stosowania przepisów art. 40 ust. 4, art. 167 ust. 2 i 3, art. 177 i 178.

Art. 135.

1. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) organy właściwe do stwierdzania, że podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 122, działają na rynku konkurencyjnym albo nie prowadzą działalności na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych,

2) tryb postępowania przed organami, o których mowa w pkt 1

- mając na względzie możliwość wnioskowania do Komisji Europejskiej o wyłączenie stosowania przez te podmioty przepisów o zamówieniach publicznych.

2. Podmioty, które zgodnie z opublikowaną decyzją Komisji Europejskiej działają na rynku konkurencyjnym albo nie prowadzą działalności na podstawie praw szczególnych lub wyłącznych, nie stosują przepisów ustawy.

Rozdział 4

Postępowania na zasadach szczególnych

Art. 136.

1. Na zasadach szczególnych mogą być prowadzone postępowania o zamówienia udzielane przez placówkę zagraniczną w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej, jeżeli w chwili ich udzielania w państwie przyjmującym, niebędącym państwem członkowskim Unii Europejskiej, w którym będzie udzielane i wykonywane zamówienie, występują szczególne warunki ekonomiczne uzasadniające udzielenie zamówienia z zastosowaniem przepisów niniejszego rozdziału.
2. Na zasadach szczególnych mogą być prowadzone postępowania o zamówienia udzielane w celu zapobieżenia bezpośrednim skutkom katastrof naturalnych lub awarii technicznych noszących znamiona klęski żywiołowej w rozumieniu przepisów o stanie klęski żywiołowej.

Art. 137.

1. W postępowaniu prowadzonym na zasadach szczególnych, o którym mowa w art. 136 ust. 1:
  - 1) zamawiający może odstąpić od obowiązku określenia przedmiotu zamówienia w sposób, o którym mowa w art. 29 ust. 3;
  - 2) nie stosuje się przepisów ustawy dotyczących obowiązku publikacji ogłoszeń, a zamawiający zaprasza wykonawców do udziału w postępowaniu, przekazując im specyfikację istotnych warunków zamówienia;
  - 3) zamawiający może udzielić zamówienia niezależnie od wystąpienia ustawowych przesłanek wyboru trybu udzielenia zamówienia;
  - 4) nie stosuje się przepisów o zatwierdzeniu przez Prezesa Urzędu wyboru trybu udzielenia zamówienia;
  - 5) nie stosuje się przepisów art. 167 ust. 2 i 3 oraz art. 177 i 178;
  - 6) nie przysługuje odwołanie od rozstrzygnięcia protestu.
2. O wszczęciu postępowania na zasadach szczególnych, o którym mowa w art. 136 ust. 1, rozstrzyga minister właściwy do spraw zagranicznych na podstawie pisemnego wniosku zamawiającego, zawierającego:
  - 1) opis przedmiotu zamówienia i jego wartość;
  - 2) informację o przyczynach określenia przedmiotu zamówienia w sposób inny niż określony w art. 29 ust. 3;
  - 3) uzasadnienie udzielenia zamówienia na zasadach szczególnych;
  - 4) określenie trybu udzielenia zamówienia, z uzasadnieniem wyboru tego trybu.

Art. 138.

1. W postępowaniu prowadzonym na zasadach szczególnych, o którym mowa w art. 136 ust. 2, zamawiający może udzielić zamówienia w trybie zamówienia z wolnej ręki na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 bez stosowania przepisów dotyczących:
  - 1) obowiązku żądania od wykonawców dokumentów potwierdzających spełnienie warunków udziału w postępowaniu;
  - 2) wymogu zatwierdzania przez Prezesa Urzędu wyboru trybu udzielenia zamówienia.
2. Decyzję o wszczęciu postępowania na zasadach szczególnych, o którym mowa w art. 136 ust. 2, podejmuje zamawiający i niezwłocznie zawiadamia o tym Prezesa Urzędu.
3. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, zamawiający podaje następujące informacje:
  - 1) okoliczności uzasadniające wszczęcie postępowania na zasadach szczególnych;
  - 2) wartość i przedmiot zamówienia.

Dział IV**Umowy w sprawach zamówień publicznych****Art. 139.**

1. Do umów w sprawach zamówień publicznych, zwanych dalej „umowami”, stosuje się przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.
2. Umowa wymaga, pod rygorem nieważności, zachowania formy pisemnej, chyba że przepisy odrębne wymagają formy szczególnej.
3. Umowy są jawne i podlegają udostępnianiu na zasadach określonych w przepisach o dostępie do informacji publicznej.

Art. 140.

1. Zakres świadczenia wykonawcy wynikający z umowy jest tożsamy z jego zobowiązaniem zawartym w ofercie.
2. Umowa jest nieważna w części wykraczającej poza określenie przedmiotu zamówienia zawarte w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Art. 141.

Wykonawcy, o których mowa w art. 23 ust. 1, ponoszą solidarną odpowiedzialność za wykonanie umowy i wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

Art. 142.

1. Umowę zawiera się na czas oznaczony.
2. Zawarcie umowy, której przedmiotem są świadczenia okresowe lub ciągłe, na okres dłuższy niż 3 lata, wymaga zgody Prezesa Urzędu wyrażonej w drodze decyzji administracyjnej, udzielonej przed wszczęciem postępowania o udzielenie zamówienia.
3. Udzielając zgody, o której mowa w ust. 2, Prezes Urzędu bierze pod uwagę w szczególności:
  - 1) zakres planowanych nakładów oraz okres niezbędny do ich spłaty lub zwrotu;
  - 2) zdolności płatnicze zamawiającego;
  - 3) czy wykonanie zamówienia w okresie wnioskowanym przez zamawiającego spowoduje oszczędności kosztów realizacji zamówienia w stosunku do okresu trzyletniego.
4. Zgody, o której mowa w ust. 2, nie wymaga zawarcie umów:
  - 1) kredytu i pożyczki;
  - 2) rachunku bankowego, jeżeli okres umowy nie przekracza 5 lat;
  - 3) ubezpieczenia, jeżeli okres umowy nie przekracza 5 lat;

- 4) obsługi emisji papierów wartościowych, na okres obsługi emisji;
- 5) koncesji.

Art. 143.

1. Na czas nieoznaczony może być zawierana umowa, której przedmiotem są dostawy:
  - 1) wody za pomocą sieci wodno-kanalizacyjnej lub odprowadzanie ścieków do takiej sieci;
  - 2) energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznej;
  - 3) gazu z sieci gazowej;
  - 4) ciepła z sieci ciepłowniczej.
2. Przepisu art. 142 ust. 2 nie stosuje się.

Art. 144.

1. Zakazuje się zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że konieczność wprowadzenia takich zmian wynika z okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, lub zmiany te są korzystne dla zamawiającego.
2. Zmiana umowy dokonana z naruszeniem przepisu ust. 1 jest nieważna.

Art. 145.

1. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy, zamawiający może odstąpić od umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o tych okolicznościach.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

Art. 146.

1. Z zastrzeżeniem przepisów odrębnych, umowa jest nieważna, jeżeli:
  - 1) zamawiający nie dopełnił obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu Prezesowi Urzędu lub Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
  - 2) zamawiający udzielił zamówienia bez uzyskania wymaganej decyzji administracyjnej, w szczególności zawarł umowę bez wymaganej zgody przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu;
  - 3) zamawiający zawarł umowę przed zakończeniem kontroli, o której mowa w art. 167;
  - 4) zamawiający zawarł umowę przed upływem terminu do wszczęcia kontroli, o której mowa w art. 167;
  - 5) zamawiający dokonał wyboru oferty z rażącym naruszeniem ustawy;

6) w postępowaniu o udzielenie zamówienia doszło do naruszenia przepisów określonych w ustawie, które miało wpływ na wynik tego postępowania.

2. Prezes Urzędu może wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności:

- 1) umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) części umowy, o której mowa w art. 140 ust. 2;
- 3) zmian umowy dokonanych z naruszeniem art. 144 ust. 1.

Art. 147.

1. Zamawiający może żądać od wykonawcy zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zwanego dalej „zabezpieczeniem”.
2. Zabezpieczenie służy pokryciu roszczeń z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy. Jeżeli wykonawca jest jednocześnie gwarantem, zabezpieczenie służy także pokryciu roszczeń z tytułu gwarancji jakości.
3. Zamawiający żąda od wykonawcy wniesienia zabezpieczenia, jeżeli:
  - 1) wartość zamówienia na roboty budowlane przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro;
  - 2) wartość zamówienia na dostawy lub usługi przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro;
  - 3) umowa ma zostać zawarta na okres dłuższy niż 3 lata, z wyjątkiem umów, o których mowa w art. 142 ust. 4 i art. 143.
4. W wyjątkowych sytuacjach, w szczególności gdy żądanie wniesienia zabezpieczenia mogłoby uniemożliwić udzielenie zamówienia lub spowodować znaczący wzrost cen ofert, zamawiający, za zgodą Prezesa Urzędu wyrażoną w drodze decyzji administracyjnej, może odstąpić od żądania wniesienia zabezpieczenia.

Art. 148.

1. Zabezpieczenie może być wnoszone według wyboru wykonawcy w jednej lub w kilku następujących formach:
  - 1) pieniądzu;
  - 2) poręczeniach bankowych;
  - 3) gwarancjach bankowych;
  - 4) gwarancjach ubezpieczeniowych;
  - 5) poręczeniach udzielanych przez podmioty, o których mowa w art. 6b ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o utworzeniu Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.
2. Za zgodą zamawiającego zabezpieczenie może być wnoszone również:
  - 1) w wekslach z poręczeniem wekslowym banku;
  - 2) przez ustanowienie zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego;
  - 3) przez ustanowienie zastawu rejestrowego na zasadach określonych w przepisach o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów.

3. Zabezpieczenie wnoszone w pieniądzu wykonawca wpłaca przelewem na rachunek bankowy wskazany przez zamawiającego.
4. W przypadku wniesienia wadium w pieniądzu wykonawca może wyrazić zgodę na zaliczenie kwoty wadium na poczet zabezpieczenia.
5. Jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Art. 149.

1. W trakcie realizacji umowy wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 148 ust. 1.
2. Za zgodą zamawiającego wykonawca może dokonać zmiany formy zabezpieczenia na jedną lub kilka form, o których mowa w art. 148 ust. 2.
3. Zmiana formy zabezpieczenia jest dokonywana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.

Art. 150.

1. Wysokość zabezpieczenia ustala się w stosunku procentowym do ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy, jeżeli w ofercie podano cenę jednostkową lub ceny jednostkowe.
2. Zabezpieczenie ustala się w wysokości od 2% do 10% ceny całkowitej podanej w ofercie albo maksymalnej wartości nominalnej zobowiązania zamawiającego wynikającego z umowy.
3. Jeżeli okres realizacji zamówienia jest dłuższy niż rok, zabezpieczenie, za zgodą zamawiającego, może być tworzone przez potrącenia z należności za częściowo wykonane dostawy, usługi lub roboty budowlane.
4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, w dniu zawarcia umowy wykonawca jest obowiązany wnieść co najmniej 30% kwoty zabezpieczenia.
5. Zamawiający wpłaca kwoty potrącane na rachunek bankowy w tym samym dniu, w którym dokonuje zapłaty faktury.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, wniesienie pełnej wysokości zabezpieczenia nie może nastąpić później niż do połowy okresu, na który została zawarta umowa.

Art. 151.

1. Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane.
2. Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady lub gwarancji jakości nie może przekraczać 30% wysokości zabezpieczenia.

3. Kwota, o której mowa w ust. 2, jest zwracana nie później niż w 15. dniu po upływie okresu rękojmi za wady lub gwarancji jakości.

Dział V

Prezes Urzędu Zamówień Publicznych

Rozdział 1

Zakres działania

Art. 152.

1. Centralnym organem administracji rządowej właściwym w sprawach zamówień publicznych jest Prezes Urzędu.
2. Nadzór nad Prezesem Urzędu sprawuje Prezes Rady Ministrów.
3. Obsługę Prezesa Urzędu zapewnia Urząd.
4. Organizację Urzędu określa statut nadany, w drodze zarządzenia, przez Prezesa Rady Ministrów.

Art. 153.

1. Prezesa Urzędu powołuje Prezes Rady Ministrów spośród kandydatów wyłonionych w drodze otwartego konkursu.
2. Prezesem Urzędu może być wyłącznie osoba, która spełnia następujące warunki:
  - 1) jest obywatelem polskim;
  - 2) posiada wyższe wykształcenie;
  - 3) posiada wiedzę o funkcjonowaniu systemu zamówień publicznych;
  - 4) cieszy się nieposzlakowaną opinią;
  - 5) korzysta z pełni praw publicznych;
  - 6) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne.
3. Prezes Urzędu jest powoływany na pięcioletnią kadencję i może być ponownie powołany tylko raz. Prezes Urzędu pełni obowiązki do dnia powołania jego następcy.
4. Kadencja Prezesa Urzędu wygasa w razie jego śmierci albo odwołania.
5. Prezes Rady Ministrów może odwołać Prezesa Urzędu w razie:
  - 1) rezygnacji ze stanowiska;
  - 2) utraty zdolności do pełnienia powierzonych obowiązków z powodu choroby trwającej co najmniej 6 miesięcy lub innej długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej sprawowanie funkcji Prezesa Urzędu;
  - 3) skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne;
  - 4) trwającego dłużej niż 6 miesięcy zawieszenia, o którym mowa w ust. 6;

- 5) rażącego naruszenia ustawy.
6. Prezes Rady Ministrów może zawiesić Prezesa Urzędu w pełnieniu obowiązków w razie postawienia mu zarzutu popełnienia przestępstwa umyślnego, powierzając pełnienie obowiązków Prezesa Wiceprezesowi Urzędu.
7. Okres zawieszenia, o którym mowa w ust. 6, trwa do czasu zakończenia postępowania karnego.
8. W okresie zawieszenia Prezes Urzędu zachowuje prawo do wynagrodzenia.
9. Członkiem komisji konkursowej może być wyłącznie osoba dająca rękojmię bezstronnego pełnienia funkcji w interesie publicznym.
10. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania konkursu, o którym mowa w ust. 1, sposób powoływania komisji konkursowej oraz wymagania wobec jej członków, mając na względzie zapewnienie otwartego charakteru konkursu, obiektywizm wyboru kandydatów oraz jawność prac komisji konkursowej.

Art. 154.

Prezes Urzędu:

- 1) opracowuje projekty aktów normatywnych dotyczących zamówień;
- 2) podejmuje rozstrzygnięcia w indywidualnych sprawach przewidzianych ustawą;
- 3) wydaje Biuletyn Zamówień Publicznych, w którym publikuje ogłoszenia przewidziane ustawą;
- 4) prowadzi i ogłasza w Biuletynie Zamówień Publicznych listę arbitrów rozpatrujących odwołania od oddalenia lub odrzucenia protestów wnoszonych w postępowaniach o udzielenie zamówienia;
- 5) prowadzi i ogłasza w Biuletynie Zamówień Publicznych listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej;
- 6) zapewnia funkcjonowanie systemu środków ochrony prawnej;
- 7) opracowuje programy szkoleń, organizuje oraz inspiruje szkolenia z zakresu zamówień;
- 8) przygotowuje i upowszechnia przykładowe kryteria oceny merytorycznego poziomu szkoleń;
- 9) na wniosek podmiotu prowadzącego szkolenie dokonuje oceny spełniania przez ten podmiot kryteriów, o których mowa w pkt 8, oraz upowszechnia jej wyniki;
- 10) upowszechnia przykładowe wzory umów w sprawach zamówień publicznych, regulaminów oraz innych dokumentów stosowanych przy udzielaniu zamówień;
- 11) czuwa nad przestrzeganiem zasad systemu zamówień, w szczególności dokonuje kontroli procesu udzielania zamówień w zakresie przewidzianym ustawą;
- 12) upowszechnia zasady etyki zawodowej osób wykonujących zadania w systemie zamówień;

- 13) dąży do zapewnienia jednolitego stosowania przepisów o zamówieniach, przy uwzględnieniu orzecznictwa sądów oraz Trybunału Konstytucyjnego;
- 14) prowadzi współpracę międzynarodową w sprawach związanych z zamówieniami;
- 15) dokonuje analiz funkcjonowania systemu zamówień;
- 16) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów oraz Komisji Europejskiej roczne sprawozdania o funkcjonowaniu systemu zamówień.

Art. 155.

1. Prezes Urzędu wykonuje zadania wynikające z ustawy przy pomocy nie więcej niż dwóch Wiceprezesów Urzędu.
2. Wiceprezesów Urzędu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek Prezesa Urzędu. Do Wiceprezesa Urzędu stosuje się przepis art. 153 ust. 2.

Rozdział 2

Rada Zamówień Publicznych

Art. 157.

1. Tworzy się Radę Zamówień Publicznych, zwaną dalej „Radą”, która jest organem doradczo-opiniotwórczym Prezesa Urzędu.
2. Rada w szczególności:
  - 1) wyraża opinie w szczególnie istotnych sprawach systemu zamówień, przedstawionych jej przez Prezesa Urzędu;
  - 2) opiniuje projekty aktów normatywnych dotyczących zamówień;
  - 3) opiniuje roczne sprawozdania Prezesa Urzędu o funkcjonowaniu systemu zamówień;
  - 4) ustala zasady etyki zawodowej osób wykonujących określone w ustawie zadania w systemie zamówień.

Art. 158.

art. 156 uchylone

1. W skład Rady wchodzi od 10 do 15 członków powoływanych przez Prezesa Rady Ministrów.
2. Uprawnionymi do zgłaszania kandydatów są w szczególności kluby parlamentarne, ogólnokrajowe organizacje samorządu terytorialnego oraz ogólnokrajowe organizacje przedsiębiorców.
3. Prezes Rady Ministrów powołuje członków Rady spośród osób, które:
  - 1) są obywatelami polskimi;
  - 2) korzystają z pełni praw publicznych;

- 3) nie były karane za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia, przestępstwo przekupstwa lub inne przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych;
  - 4) posiadają wiedzę i autorytet dające rękojmię prawidłowej realizacji zadań Rady.
4. Prezes Rady Ministrów powołuje spośród osób, o których mowa w ust. 1, przewodniczącego Rady. Rada wybiera wiceprzewodniczącego Rady ze swojego grona.
  5. Członkom Rady przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Rady.
  6. Tryb pracy Rady określa regulamin przyjęty przez Radę.

Art. 159.

1. Kadencja Rady upływa wraz z upływem kadencji Prezesa Urzędu.
2. Członkostwo w Radzie wygasa w przypadku upływu kadencji Rady, śmierci członka Rady, jego odwołania albo rezygnacji.
3. Prezes Rady Ministrów odwołuje członka Rady, jeżeli przestał on odpowiadać jednemu z warunków określonych w art. 158 ust. 3 pkt 1-3, a na wniosek Prezesa Urzędu w razie:
  - 1) niewykonywania obowiązków członka Rady;
  - 2) utraty autorytetu dającego rękojmię prawidłowej realizacji zadań Rady;
  - 3) choroby uniemożliwiającej sprawowanie funkcji członka Rady.

Art. 160.

1. Obsługę prac Rady zapewnia Urząd.
2. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady, mając na względzie pełnioną funkcję oraz zakres obowiązków przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i pozostałych członków Rady.

Rozdział 3

Kontrola udzielania zamówień

Art. 161.

1. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę udzielania zamówień.
2. Celem kontroli jest sprawdzenie zgodności postępowania o udzielenie zamówienia z przepisami ustawy.
3. Kontrolę przeprowadza się w siedzibie Urzędu.

Art. 162.

1. Od udziału w kontroli wyłączony jest pracownik Urzędu, który:

- 1) uczestniczył w kontrolowanym postępowaniu lub czynnościach bezpośrednio związanych z jego przygotowaniem po stronie zamawiającego lub wykonawcy;
  - 2) pozostaje w związku małżeńskim, faktycznym pożyciu albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej, pokrewieństwa lub powinowactwa w linii bocznej do drugiego stopnia albo jest związany z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli z osobą występującą w kontrolowanym postępowaniu po stronie zamawiającego lub wykonawcą, jego zastępcą prawnym lub członkami władz osób prawnych ubiegających się o udzielenie kontrolowanego zamówienia;
  - 3) przed upływem 3 lat od dnia wszczęcia kontrolowanego postępowania pozostawał w stosunku pracy lub zlecenia z zamawiającym lub wykonawcą albo był członkiem władz osób prawnych ubiegających się o udzielenie kontrolowanego zamówienia;
  - 4) pozostaje z osobą występującą w kontrolowanym postępowaniu po stronie zamawiającego lub wykonawcy w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności.
2. Pracownik Urzędu informuje Prezesa Urzędu o przyczynach powodujących jego wyłączenie od udziału w kontroli.
  3. Prezes Urzędu rozstrzyga o wyłączeniu pracownika w drodze postanowienia.

Art. 163.

1. Wszczęcie kontroli następuje przez doręczenie zamawiającemu żądania przekazania kopii dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego, z zastrzeżeniem art. 167 ust. 3.
2. Stan faktyczny sprawy ustala się na podstawie zebranych dowodów.
3. Dowodami są w szczególności dokumenty i wyjaśnienia, o których mowa w art. 164 ust. 2, oraz opinie biegłych.
4. Dowody stanowią załącznik do protokołu kontroli, o którym mowa w art. 165.

Art. 164.

1. Prezes Urzędu może żądać od kierownika zamawiającego niezwłocznego przekazania kopii dokumentów związanych z postępowaniem o udzielenie zamówienia potwierdzonych za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego.
2. Prezes Urzędu może żądać od kierownika zamawiającego oraz od pracowników zamawiającego udzielenia, w terminie przez niego wyznaczonym, pisemnych wyjaśnień w sprawach dotyczących przedmiotu kontroli.
3. Jeżeli ustalenie lub ocena stanu faktycznego sprawy lub dokonanie innych czynności kontrolnych wymaga wiadomości specjalnych, Prezes Urzędu może zasięgnąć opinii biegłych.

Art. 165.

1. Z kontroli sporządza się protokół kontroli.
2. Protokół kontroli zawiera w szczególności:
  - 1) nazwę (firmę) i adres zamawiającego;
  - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia kontroli;
  - 3) imiona i nazwiska kontrolujących;
  - 4) oznaczenie postępowania o udzielenie zamówienia, które było przedmiotem kontroli;
  - 5) informację o stwierdzeniu naruszeń oraz wskazanie osób za nie odpowiedzialnych;
  - 6) wyszczególnienie załączników.

Art. 166.

1. Po przeprowadzeniu kontroli Prezes Urzędu niezwłocznie przesyła zamawiającemu informację o jej wyniku.
2. Informacja o wyniku kontroli stanowi załącznik do protokołu kontroli oraz do protokołu, o którym mowa w art. 96.

Art. 167.

1. Prezes Urzędu może przeprowadzać kontrolę udzielanych zamówień przed zawarciem umowy (kontrola uprzednia).
2. Prezes Urzędu przeprowadza kontrolę uprzednią, jeżeli wartość zamówienia:
  - 1) dla robót budowlanych - przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro;
  - 2) dla dostaw lub usług - przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro.
3. W przypadku postępowania, o którym mowa w ust. 2, niezwłocznie po wyborze najkorzystniejszej oferty, a jeżeli wniesiono protest na wybór najkorzystniejszej oferty po ostatecznym rozstrzygnięciu protestu, a przed zawarciem umowy, zamawiający przekazuje Prezesowi Urzędu kopie dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia potwierdzone za zgodność z oryginałem przez kierownika zamawiającego, w celu przeprowadzenia kontroli uprzedniej.

Art. 168.

1. Wszczęcie kontroli uprzedniej następuje nie później niż w terminie 7 dni od dnia przekazania Prezesowi Urzędu informacji o wyborze najkorzystniejszej oferty, z zastrzeżeniem art. 167 ust. 3.
2. W przypadku wniesienia protestu po wszczęciu kontroli uprzedniej, Prezes Urzędu wstrzymuje jej wykonanie do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu.

3. W przypadku wszczęcia kontroli uprzedniej, aż do jej zakończenia, nie można zawrzeć umowy.
4. Wszczęcie kontroli uprzedniej zawiesza bieg terminu związania ofertą do czasu jej zakończenia.
5. O zawieszeniu biegu terminu związania ofertą zamawiający informuje niezwłocznie uczestników postępowania.
6. W przypadku upływu terminu ważności wadium w trakcie kontroli przepisu art. 24 ust. 2 pkt 4 nie stosuje się.

Art. 169.

1. Zakończeniem kontroli uprzedniej jest doręczenie zamawiającemu informacji o wyniku kontroli uprzedniej.
2. Informacja o wyniku kontroli uprzedniej zawiera:
  - 1) określenie postępowania o udzielenie zamówienia, które było przedmiotem kontroli;
  - 2) informację o stwierdzeniu naruszeń lub ich braku;
  - 3) zalecenia pokontrolne.
3. Doręczenie informacji o wyniku kontroli uprzedniej następuje nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia żądanych dokumentów i wyjaśnień.
4. W zaleceniach pokontrolnych Prezes Urzędu wskazuje na powinność dokonania określonej czynności lub powtórzenia czynności, która została dokonana z naruszeniem przepisów ustawy.
5. O wykorzystaniu zaleceń pokontrolnych kierownik zamawiającego informuje niezwłocznie Prezesa Urzędu oraz wykonawcę, którego oferta została uznana za najkorzystniejszą.
6. W przypadku nieuwzględnienia przez zamawiającego zaleceń pokontrolnych wskazujących na nieważność umowy wykonawca może odmówić jej podpisania. Przepisu art. 46 ust. 5 pkt 1 nie stosuje się.

Art. 170.

1. Prezes Urzędu może przeprowadzić kontrolę udzielonego zamówienia w terminie 3 lat od dnia jego udzielenia (kontrola następcza).
2. Po zakończeniu kontroli następczej Prezes Urzędu przesyła kontrolowanemu informację o wyniku kontroli następczej zawierającą:
  - 1) określenie przedmiotu zamówienia, które było przedmiotem kontroli;
  - 2) informację o stwierdzeniu naruszeń lub ich braku.

Art. 171.

W przypadku ujawnienia naruszenia przepisów ustawy Prezes Urzędu może:

- 1) zawiadomić właściwego rzecznika dyscypliny finansów publicznych o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych;

- 2) nałożyć karę pieniężną, o której mowa w dziale VII;
- 3) wystąpić do sądu o stwierdzenie nieważności umowy w całości lub w części.

Rozdział 4

Arbitrzy

Art. 172.

1. Prezes Urzędu prowadzi i ogłasza w Biuletynie Zamówień Publicznych listę arbitrów rozpatrujących odwołania od oddalenia lub odrzucenia protestów wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia.
2. Ogłoszeniu podlegają następujące dane osobowe arbitra:
  - 1) imię i nazwisko;
  - 2) wykształcenie;
  - 3) zawód;
  - 4) stopień lub tytuł naukowy.
3. Prezes Urzędu gromadzi i przetwarza ponadto następujące dane osobowe arbitra:
  - 1) datę i miejsce urodzenia;
  - 2) imiona rodziców i nazwisko rodowe matki;
  - 3) miejsce zamieszkania i adres do korespondencji;
  - 4) dane o posiadanym wykształceniu i przebiegu pracy zawodowej;
  - 5) numer NIP;
  - 6) numer rachunku bankowego;
  - 7) dane o karalności.

Art. 173.

1. Arbitrem może być osoba, która:
  - 1) jest obywatelem polskim;
  - 2) posiada wyższe wykształcenie;
  - 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 4) korzysta z pełni praw publicznych;
  - 5) nie była prawomocnie skazana za przestępstwo umyślne;
  - 6) w ciągu ostatnich 5 lat nie została skreślona z listy arbitrów z powodu rażącego naruszenia obowiązków arbitra.
2. Prezes Urzędu wpisuje na listę arbitrów osoby spełniające warunki, o których mowa w ust. 1, które z najlepszymi wynikami zdały egzamin ze znajomości przepisów związanych z udzielaniem zamówień przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Prezesa Urzędu. Wpis na listę arbitrów następuje w drodze decyzji administracyjnej.

3. Arbiter składa Prezesowi Urzędu co roku do dnia 31 marca oświadczenie o:
  - 1) toczących się przeciwko niemu postępowaniach karnych wraz z informacją dotyczącą przedmiotu postępowania;
  - 2) swoim stanie majątkowym według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego.
4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, arbiter składa na formularzu, którego wzór jest określony w przepisach o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publicznej.
5. Kadencja arbitra trwa 6 lat, licząc od daty wpisu na listę arbitrow.
6. Arbitra skreśla się z listy arbitrow przed upływem kadencji wyłącznie w następujących okolicznościach:
  - 1) utraty obywatelstwa polskiego;
  - 2) utraty lub ograniczenia zdolności do czynności prawnych;
  - 3) utraty pełni praw publicznych;
  - 4) prawomocnego skazania za przestępstwo umyślne;
  - 5) rażącego naruszenia lub uporczywego naruszania obowiązków arbitra;
  - 6) odmowy złożenia ślubowania;
  - 7) niezłożenia oświadczeń, o których mowa w ust. 3;
  - 8) złożenia przez arbitra wniosku o skreślenie z listy.
7. Za rażące naruszenie obowiązków arbitra, o którym mowa w ust. 6 pkt 5, należy rozumieć pełnienie funkcji arbitra w sposób stronnictwy, występowanie jako pełnomocnik w postępowaniu odwoławczym w sprawach zamówień, niezłożenie wniosku o wyłączenie z udziału w postępowaniu w przypadku wystąpienia okoliczności uniemożliwiających wykonywanie arbitrowi jego obowiązków.
8. Skreślenia z listy arbitrow dokonuje Prezes Urzędu w drodze decyzji administracyjnej.
9. Prezes Urzędu, w drodze decyzji administracyjnej, zawiesza arbitra w jego prawach i obowiązkach w przypadku postawienia arbitrowi zarzutu popełnienia przestępstwa przekupstwa lub innego przestępstwa popełnionego w celu osiągnięcia korzyści majątkowych.
10. O wpisie na listę arbitrow, skreśleniu z listy arbitrow, wygaśnięciu kadencji arbitra albo zawieszeniu w prawach i obowiązkach arbitra Prezes Urzędu ogłasza w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Art. 174.

1. Prezes Urzędu prowadzi nabór na listę arbitrow raz na trzy lata.
2. Ogłoszenie o naborze zamieszcza się w Biuletynie Zamówień Publicznych.
3. Ogłoszenie zawiera w szczególności:
  - 1) informację o limicie osób, które zostaną wpisane na listę arbitrow w danym naborze;

- 2) termin przyjmowania zgłoszeń kandydatów na arbitrów, nie krótszy niż 30 dni od dnia ogłoszenia w Biuletynie Zamówień Publicznych;
  - 3) wykaz dokumentów, które należy dołączyć do zgłoszenia kandydata;
  - 4) termin przeprowadzenia egzaminu, o którym mowa w art. 173 ust. 2, oraz informację o minimalnej liczbie punktów zaliczającej ten egzamin.
4. Uprawnionymi do zgłaszania kandydatów na arbitrów są:
- 1) Prezes Urzędu;
  - 2) ministrowie, kierownicy urzędów centralnych i wojewodowie;
  - 3) organizacje, o których mowa w art. 179 ust. 2;
  - 4) ogólnokrajowe organizacje samorządu terytorialnego;
  - 5) regionalne izby obrachunkowe;
  - 6) okręgowe izby radców prawnych;
  - 7) okręgowe rady adwokackie.

Art. 175.

1. Przed podjęciem obowiązków arbiter jest obowiązany złożyć przed Prezesem Urzędu ślubowanie, powtarzając słowa: „Ślubuję sumiennie wypełniać obowiązki arbitra, orzekać bezstronnie, zgodnie z przepisami prawa, dochowywać zasad etyki arbitra, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości”. Złożenie ślubowania arbiter potwierdza podpisem pod jego treścią.
2. Arbiter jest obowiązany postępować zgodnie z zasadami etyki arbitra, w szczególności pełnić swoją funkcję z godnością i najwyższą starannością, w sposób bezstronny. Przy rozpatrywaniu odwołania arbiter nie jest reprezentantem żadnego z uczestników postępowania ani Prezesa Urzędu.
3. Osoba wpisana na listę arbitrów nie może występować jako pełnomocnik w postępowaniu odwoławczym w sprawach zamówień.
4. Arbiter podlega ochronie prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.
5. Pracodawca jest obowiązany zwolnić arbitra na czas niezbędny do wywiązania się ze sprawowanej funkcji, w tym funkcji obserwatora, bez zachowania prawa do wynagrodzenia za ten czas.
6. Arbitrowi przysługuje wynagrodzenie za wykonywane czynności.

Art. 176.

Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb wpisu na listę arbitrów, sposób powoływania komisji egzaminacyjnej i przeprowadzania egzaminu oraz zakres egzaminu - biorąc pod uwagę zapewnienie obiektywnego sprawdzenia przygotowania kandydatów, sprawnego przeprowadzania postępowań odwoławczych oraz okoliczność, że potwierdzeniem spełnienia warunków, o których mowa w art. 173 ust. 1, mogą być dokumenty zawierające informacje podlegające ochronie danych osobowych, w szczególności informacja z Krajowego Rejestru Karnego.

Rozdział 5

Obserwator

Art. 177.

1. Postępowania, w których wartość zamówienia:
  - 1) dla robót budowlanych - przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro;
  - 2) dla dostaw lub usług - przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro- są poddane obowiązkowej kontroli polegającej na udziale niezależnego obserwatora.
2. Zamawiający w terminie 3 dni od wszczęcia postępowania, o którym mowa w ust. 1, zawiadamia Prezesa Urzędu o jego wszczęciu.
3. Obserwator jest wyznaczany przez Prezesa Urzędu spośród osób wpisanych na listę arbitrów.
4. Obserwatorem nie może być osoba, która pozostaje z zamawiającym w takim stosunku prawnym lub faktycznym, który może budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności obserwatora.
5. Arbiter nie może być wyznaczony do rozpoznania odwołania wniesionego w postępowaniu, w którym brał udział jako obserwator.

Art. 178.

1. Obserwator jest obecny w trakcie prac komisji przetargowej od otwarcia ofert.
2. Obserwator sporządza informację o przebiegu prac komisji przetargowej, którą przedstawia kierownikowi zamawiającego oraz Prezesowi Urzędu.
3. Informacja, o której mowa w ust. 2, stanowi załącznik do protokołu.
4. Wynagrodzenie za czynności obserwatora pokrywa Prezes Urzędu.
5. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) tryb wyznaczania obserwatora oraz tryb wykonywania czynności obserwatora;
  - 2) wysokość wynagrodzenia za czynności obserwatora- mając na względzie konieczność zapewnienia bezstronności i sprawności udzielania zamówień.

Dział VI

Środki ochrony prawnej

Rozdział 1

Przepisy wspólne

Art. 179.

1. Środki ochrony prawnej określone w niniejszym dziale przysługują wykonawcom i uczestnikom konkursu, a także innym osobom, jeżeli ich interes prawny w uzyskaniu zamówienia doznał lub może doznać uszczerbku w wyniku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy.
2. Przed upływem terminu do składania ofert w przypadku naruszenia przez zamawiającego przepisów ustawy środki ochrony prawnej przysługują również organizacjom zrzeszającym wykonawców wpisanym na listę organizacji uprawnionych do wnoszenia środków ochrony prawnej, prowadzoną przez Prezesa Urzędu.
3. Przez organizacje zrzeszające wykonawców, o których mowa w ust. 2, należy rozumieć podmioty działające na podstawie przepisów o:
  - 1) izbach gospodarczych;
  - 2) rzemiośle;
  - 3) samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców;
  - 4) organizacjach pracodawców;
  - 5) samorządach zawodowych architektów, inżynierów budownictwa oraz urbanistów.
4. Wpisu na listę, odmowy wpisu lub skreślenia z listy, o której mowa w ust. 2, dokonuje Prezes Urzędu w drodze decyzji administracyjnej.
5. Lista organizacji, o której mowa w ust. 2, podlega ogłoszeniu w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Rozdział 2

Protest

Art. 180.

1. Wobec czynności podjętych przez zamawiającego w toku postępowania oraz w przypadku zaniechania przez zamawiającego czynności, do której jest obowiązany na podstawie ustawy, można wnieść pisemny protest do zamawiającego.
2. Protest wnosi się w terminie 7 dni od dnia, w którym wykonawca powziął lub mógł powziąć wiadomość o okolicznościach stanowiących podstawę jego wniesienia, z zastrzeżeniem ust. 3. Protest uważa się za wniesiony z chwilą, gdy doszedł on do zamawiającego w taki sposób, że mógł zapoznać się z jego treścią.

Do uczestników konkursu oraz organizacji, o których mowa w art. 179 ust. 2, przepis stosuje się odpowiednio.

3. Protest dotyczący postanowień specyfikacji istotnych warunków zamówienia wnosi się nie później niż 3 dni przed upływem terminu składania ofert.
4. Wniesienie protestu jest dopuszczalne tylko przed zawarciem umowy.
5. Zamawiający odrzuca protest wniesiony po terminie lub wniesiony przez podmiot nieuprawniony.
6. Protest powinien wskazywać oprotestowaną czynność lub zaniechanie zamawiającego, a także zawierać żądanie, zwięzłe przytoczenie zarzutów oraz okoliczności faktycznych i prawnych uzasadniających wniesienie protestu.

Art. 181.

1. W przypadku wniesienia protestu po upływie terminu składania ofert bieg terminu związania ofertą ulega zawieszeniu do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu.
2. O zawieszeniu biegu terminu związania ofertą zamawiający informuje niezwłocznie wykonawców, którzy złożyli oferty, wzywając ich, pod rygorem wykluczenia z postępowania, do przedłużenia ważności wadium lub wniesienia nowego wadium na wydłużony okres.
3. O wniesieniu protestu oraz jego treści i zarzutach zamawiający zawiadamia niezwłocznie wykonawców uczestniczących w postępowaniu.
4. Uczestnikami postępowania protestacyjnego stają się także wykonawcy uczestniczący w postępowaniu, którzy przystąpią do protestu w terminie 2 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 3.
5. Wykonawca, który nie przystąpił do protestu, nie może następnie wnieść protestu, powołując się na te same okoliczności.

Art. 182.

1. Do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia protestu zamawiający nie może zawrzeć umowy.
2. Protest jest ostatecznie rozstrzygnięty:
  - 1) jeżeli nie wniesiono odwołania - z upływem terminu do wniesienia odwołania;
  - 2) w przypadku wniesienia odwołania:
    - a) z dniem doręczenia postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze albo wyroku zespołu arbitrów albo
    - b) z dniem wydania wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie w sprawie przez sąd okręgowy, o którym mowa w art. 195 ust. 1, albo z upływem terminu do wniesienia skargi, jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 5 000 000 euro.

3. Na wniosek zamawiającego Prezes Urzędu, w drodze decyzji administracyjnej, może wyrazić zgodę na zawarcie umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu, jeżeli ze względów społecznych lub gospodarczych zachodzi pilna potrzeba udzielenia zamówienia, której wcześniej nie można było przewidzieć, a nie wynikała ona z winy zamawiającego.

Art. 183.

1. Zamawiający rozstrzyga protest nie później niż w terminie 5 dni od dnia jego wniesienia. Brak rozstrzygnięcia protestu w tym terminie uznaje się za jego oddalenie.
2. Rozstrzygnięcie protestu wraz z jego uzasadnieniem oraz pouczeniem o sposobie i terminie wniesienia odwołania zamawiający przekazuje podmiotowi, który wniósł protest, oraz wykonawcom, którzy przyłączyli się do protestu.
3. W przypadku uwzględnienia protestu zamawiający powtarza oprostowaną czynność lub dokonuje czynności bezprawnie zaniechanej.
4. O powtórzeniu lub dokonaniu czynności zamawiający informuje niezwłocznie wszystkich wykonawców.

Rozdział 3

Odwolanie

Art. 184.

1. Od oddalenia lub odrzucenia protestu przysługuje odwołanie.
2. Odwołanie wnosi się do Prezesa Urzędu w terminie 5 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia protestu lub upływu terminu do rozstrzygnięcia protestu, jednocześnie informując o wniesieniu odwołania zamawiającego. Złożenie odwołania w placówce pocztowej operatora publicznego jest równoznaczne z wniesieniem go do Prezesa Urzędu.

3. Do postępowania odwoławczego stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁵⁾) o sędzie polubownym, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej.

Art. 185.

1. Odwołanie podlega rozpoznaniu, jeżeli uiszczono wpis. Dowód uiszczenia wpisu dołącza się do odwołania.
2. Wysokość wpisu nie może przekraczać kosztów postępowania.
3. Jeżeli wpis nie został uiszczony, Prezes Urzędu zwraca odwołanie. O zwrocie odwołania rozstrzyga Prezes Urzędu w drodze postanowienia.

Art. 186.

1. Odwołanie rozpoznaje zespół trzech arbitrów wskazanych przez Prezesa Urzędu z listy, o której mowa w art. 172 ust. 1.
2. Prezes Urzędu wyznacza arbitrów w drodze jawnego losowania komputerowego, z tym że przewodniczący zespołu arbitrów losowany jest spośród osób posiadających wykształcenie prawnicze.
3. Arbiter zawiadamia Prezesa Urzędu o okolicznościach uniemożliwiających wykonywanie obowiązków, a w szczególności o przyczynach uzasadniających jego wyłączenie. Jeżeli zachodzą okoliczności uniemożliwiające wykonanie przez arbitra jego obowiązku, Prezes Urzędu wyznacza innego arbitra na zasadach, o których mowa w ust. 2.
4. Strony oraz arbitrzy mogą żądać wyłączenia arbitra z przyczyn określonych w art. 703 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego. O wyłączeniu albo odmowie wyłączenia arbitra rozstrzyga Prezes Urzędu w drodze postanowienia. Na postanowienia o wyłączeniu lub odmowie wyłączenia zażalenie nie przysługuje.

Art. 187.

1. Zespół arbitrów rozpoznaje odwołanie w terminie 15 dni od dnia jego wniesienia.

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 9, poz. 75 i Nr 11, poz. 101.

2. Zespół arbitrów rozpoznaje odwołanie na jawnej rozprawie, chyba że odwołanie podlega odrzuceniu, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Na wniosek strony lub z urzędu zespół arbitrów wyłącza jawność rozprawy w całości lub w części, jeżeli przy rozpatrywaniu odwołania może być ujawniona informacja stanowiąca tajemnicę ustawowo chronioną. Rozprawa odbywa się wówczas wyłącznie z udziałem stron oraz ich pełnomocników.
4. Zespół arbitrów odrzuca odwołanie na posiedzeniu niejawnym, jeżeli stwierdzi, że:
  - 1) w sprawie nie mają zastosowania przepisy ustawy;
  - 2) odwołanie nie zostało poprzedzone protestem;
  - 3) protest lub odwołanie zostały wniesione przez podmiot nieuprawniony;
  - 4) protest lub odwołanie zostały wniesione z uchybieniem terminów określonych w ustawie;
  - 5) odwołujący się powołuje się na te same okoliczności, które były przedmiotem rozstrzygnięcia przez zespół arbitrów w sprawie innego odwołania wniesionego przez tego samego odwołującego się w tym samym postępowaniu;
  - 6) postępowanie jest prowadzone na zasadach, o których mowa w art. 136 ust. 1.
5. Jeżeli zespół arbitrów uzna to za konieczne, może dopuścić do udziału w posiedzeniu niejawnym strony, świadków lub biegłych.
6. W razie stwierdzenia, że nie zachodzą podstawy do odrzucenia odwołania, przewodniczący zespołu arbitrów zamyka posiedzenie i otwiera rozprawę.

Art. 188.

1. Strony są obowiązane wskazywać dowody do stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Dowody na poparcie swych twierdzeń lub odparcie twierdzeń strony przeciwnej strony mogą przedstawić aż do zamknięcia rozprawy.
2. Zespół arbitrów może dopuścić dowód niewskazany przez stronę.
3. Dowodami są w szczególności dokumenty, wyjaśnienia świadków, opinie biegłych oraz zeznania stron.
4. Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. Nie wymagają też dowodu fakty przyznane w toku postępowania przez stronę przeciwną, jeżeli zespół arbitrów uzna, że przyznanie nie budzi wątpliwości co do swej zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy.
5. Zespół arbitrów odmawia przeprowadzenia wnioskowanych dowodów, jeżeli fakty będące ich przedmiotem zostały już stwierdzone innymi dowodami lub gdy zostały powołane jedynie dla zwłoki.
6. Zespół arbitrów ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Art. 189.

1. Odwołujący się może cofnąć odwołanie. W razie cofnięcia odwołania zespół arbitrów umarza postępowanie odwoławcze.
2. Jeżeli cofnięcie odwołania nastąpiło przed otwarciem rozprawy, odwołującemu zwraca się połowę wpisu.

Art. 190.

1. Przewodniczący zespołu arbitrów zamyka rozprawę, jeżeli zespół arbitrów uzna, że sprawa została dostatecznie wyjaśniona.
2. Wydając wyrok, zespół arbitrów bierze za podstawę stan rzeczy ustalony w toku postępowania.
3. Przewodniczący zespołu arbitrów otworzy na nowo zamknięte posiedzenie lub rozprawę, jeżeli po ich zamknięciu ujawniły się okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia odwołania.
4. Wyrok może być wydany jedynie przez zespół arbitrów, przed którym toczyło się postępowanie.

Art. 191.

1. O oddaleniu odwołania lub jego uwzględnieniu zespół arbitrów orzeka wyrokiem. W pozostałych przypadkach zespół arbitrów wydaje postanowienie.
2. Uwzględniając odwołanie, zespół arbitrów może nakazać dokonanie lub powtórzenie czynności zamawiającego albo ją unieważnić.
3. Zespół arbitrów nie może orzekać co do zarzutów, które nie były zawarte w proteście. Okoliczności skutkujące unieważnieniem postępowania o udzielenie zamówienia zespół arbitrów bierze pod uwagę z urzędu.
4. Zespół arbitrów nie może nakazać zawarcia umowy.
5. W wyroku oraz w postanowieniu kończącym postępowanie odwoławcze zespół arbitrów rozstrzyga o kosztach postępowania odwoławczego.
6. Strony ponoszą koszty postępowania stosownie do jego wyniku.

Art. 192.

1. Zespół arbitrów z urzędu sporządza uzasadnienie wyroku oraz postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze.
2. Uzasadnienie, o którym mowa w ust. 1, zawiera wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym ustalenie faktów, które zespół arbitrów uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, oraz wskazanie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.
3. Bezpośrednio po sporządzeniu wyroku albo postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze przewodniczący zespołu arbitrów ogłasza orzeczenie. Ogłoszenie następuje na posiedzeniu jawnym. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia.

4. W sprawie zawilej zespół arbitrów może odroczyć ogłoszenie wyroku albo postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze na czas nie dłuższy niż 5 dni. W postanowieniu o odroczeniu ogłoszenia wyroku zespół arbitrów wyznacza termin jego ogłoszenia. Jeżeli ogłoszenie było odroczone, może go dokonać sam przewodniczący.
5. Odpisy wyroku lub postanowienia kończącego postępowanie odwoławcze wraz z uzasadnieniem doręcza się niezwłocznie stronom lub ich pełnomocnikom.

Art. 193.

Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) regulamin postępowania przy rozpatrywaniu odwołań, mając na względzie zapewnienie sprawnej organizacji posiedzenia i rozprawy, szybkiego przebiegu postępowania odwoławczego oraz jawności rozpraw;
- 2) wysokość wynagrodzenia za czynności arbitrów, mając na względzie, że podstawę do ustalania wynagrodzenia za czynności arbitrów przy rozpoznawaniu odwołań wnoszonych w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego powinna stanowić kwota bazowa, ustalona w ustawie budżetowej na dany rok, na podstawie art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 110, poz. 1255, z późn. zm.⁶⁾) dla pracowników państwowej sfery budżetowej, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. b tej ustawy;
- 3) wysokość i szczegółowe zasady pobierania wpisu od odwołania oraz szczegółowe zasady rozliczania kosztów w postępowaniu odwoławczym, mając na względzie zasadność zwrotu stronie kosztów koniecznych do celowego dochodzenia praw lub do celowej obrony.

Rozdział 4

Skarga do sądu

Art. 194.

1. Na wyrok zespołu arbitrów oraz postanowienia zespołu arbitrów kończące postępowanie odwoławcze przysługuje skarga do sądu.
2. W postępowaniu toczącym się wskutek wniesienia skargi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o apelacji, jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią inaczej.

Art. 195.

1. Skargę wnosi się do sądu okręgowego właściwego dla siedziby albo miejsca zamieszkania zamawiającego.

---

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z 2001 r. Nr 85, poz. 924, Nr 100, poz. 1080 i Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802 i Nr 214, poz. 1805 oraz z 2003 r. Nr 149, poz. 1454, Nr 166, poz. 1609, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2256.

2. Skargę wnosi się za pośrednictwem Prezesa Urzędu w terminie 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia zespołu arbitrów, przesyłając jednocześnie jej odpis przeciwnikowi skargi.
3. Prezes Urzędu przekazuje skargę wraz z aktami postępowania odwoławczego sądowi właściwemu w terminie 7 dni od dnia jej otrzymania.
4. W terminie 21 dni od dnia wydania orzeczenia skargę może wnieść także Prezes Urzędu. Do czynności podejmowanych przez Prezesa Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o prokuratorze.

Art. 196.

1. Skarga powinna czynić zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego oraz zawierać oznaczenie zaskarżonego orzeczenia, przytoczenie zarzutów, zwięzłe ich uzasadnienie, wskazanie dowodów, a także wnioski o zmianę orzeczenia w całości lub w części.
2. Jeżeli wartość zamówienia dla robót budowlanych przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 000 000 euro, a dla dostaw lub usług - 5 000 000 euro, zamawiający w skardze lub w odpowiedzi na skargę może wnieść o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu. Wniosek o uchylenie zakazu zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu sąd rozpoznaje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia jego złożenia.
3. Sąd na posiedzeniu niejawnym może uchylić zakaz zawarcia umowy przed ostatecznym rozstrzygnięciem protestu, jeżeli stan postępowania o udzielenie zamówienia pozwala na to, a zamawiający uprawdopodobni, że zaskarżone orzeczenie zespołu arbitrów w sposób rażąco narusza przepisy o postępowaniu odwoławczym.

Art. 197.

1. Sąd na posiedzeniu niejawnym odrzuca skargę wniesioną po upływie terminu lub niedopuszczalną z innych przyczyn, jak również skargę, której braków strona nie uzupełniła w terminie.
2. Jeżeli strona nie dokonała w terminie czynności procesowej nie ze swojej winy, sąd na jej wniosek przywraca termin. Postanowienie w tej sprawie może być wydane na posiedzeniu niejawnym.
3. Pismo z wnioskiem o przywrócenie terminu wnosi się do sądu w terminie 7 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi.

Art. 198.

1. Sąd rozpoznaje skargę niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 miesięcy od dnia wpłynięcia skargi do sądu.
2. Sąd oddala skargę, jeżeli jest ona bezzasadna. W razie uwzględnienia skargi sąd zmienia zaskarżone orzeczenie i orzeka co do istoty sprawy.

3. Jeżeli odwołanie zostaje odrzucone albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd uchyla wyrok oraz odrzuca odwołanie lub umarza postępowanie.
4. Od wyroku sądu kasacja nie przysługuje.

Dział VII

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy

Art. 199.

Przepisów niniejszego działu nie stosuje się do zamawiających, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1, 5 i 6.

Art. 200.

Zamawiający, który:

- 1) udziela zamówienia:
  - a) z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki stosowania poszczególnych trybów udzielenia zamówienia,
  - b) bez wymaganego ogłoszenia;
- 2) unieważnia postępowanie o udzielenie zamówienia z naruszeniem przepisów ustawy określających przesłanki unieważnienia;
- 3) dokonuje czynności przewidzianych w ustawie bez wymaganej zgody Prezesa Urzędu;
- 4) dokonuje zmian w zawartej umowie z naruszeniem przepisów ustawy;
  - podlega karze pieniężnej.

Art. 201.

1. Wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 200, ustala się w zależności od wartości zamówienia.
2. Jeżeli wartość zamówienia:
  - 1) nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 60 000 euro - kara pieniężna wynosi 3 000 złotych;
  - 2) przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 60 000 euro, a nie przekracza 5 000 000 euro dla dostaw lub usług oraz 10 000 000 euro dla robót budowlanych - kara pieniężna wynosi 30 000 złotych;
  - 3) przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 5 000 000 euro dla dostaw lub usług oraz 10 000 000 euro dla robót budowlanych - kara pieniężna wynosi 150 000 złotych.

Art. 202.

1. Karę pieniężną nakłada Prezes Urzędu w drodze decyzji administracyjnej.

2. Decyzji o nałożeniu kary pieniężnej nie można nadać klauzuli natychmiastowej wykonalności.

Art. 203.

1. Środki z kary pieniężnej stanowią dochód budżetu państwa.
2. Kary pieniężne podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym.

Dział VIII

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 204.

W ustawie z dnia 5 lipca 1996 r. o zawodach pielęgniarstwa i położnej (Dz.U. z 2001 r. Nr 57, poz. 602 i Nr 89, poz. 969 oraz z 2003 r. Nr 109, poz. 1029) w art. 10 w ust. 3 otrzymuje brzmienie:

- „3. Wyboru organizatora kształcenia prowadzącego specjalizację finansowaną ze środków publicznych dokonuje minister właściwy do spraw zdrowia, stosując przepisy o zamówieniach publicznych.”.

Art. 205.

W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2000 r. Nr 46, poz. 543, z późn. zm.⁷⁾) w art. 189 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Wyłonienie zarządcy lub przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie przepisów o zamówieniach publicznych.”.

Art. 206.

W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Minister właściwy do spraw administracji publicznej sprawuje nadzór nad Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego oraz na podstawie kryterium zgodności z prawem nad działalnością regionalnych izb obrachunkowych.”;

- 2) w art. 33a w ust. 1 w pkt 12 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 129, poz. 1447 i Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 126, poz. 1070, Nr 130, poz. 1112, Nr 153, poz. 1271, Nr 200, poz. 1682 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 1, poz. 15, Nr 80, poz. 717, 720 i 721, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 124, poz. 1152, Nr 162, poz. 1568, Nr 203, poz. 1966 i Nr 217, poz. 2124 oraz z 2004 r. Nr 6, poz. 39.

„13) Urząd Zamówień Publicznych.”.

Art. 207.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.⁸⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 64 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Wybór zarządzającego środkami FRD odbywa się w trybie negocjacji z ogłoszeniem lub negocjacji bez ogłoszenia. Przepisy o zamówieniach publicznych stosuje się odpowiednio.”;

2) w art. 68 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W ramach realizacji zadania określonego w ust. 1 pkt 1 lit. f) Zakład udziela zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości 60 000 euro na dodatkowe opinie lekarza konsultanta lub psychologa oraz wyniki obserwacji szpitalnej - zgodnie z potrzebami orzecznictwa lekarskiego z wyłączeniem przepisów o zamówieniach publicznych.”.

Art. 208.

W ustawie z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 28 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jednostki sektora finansów publicznych dokonują zakupów dostaw, usług i robót budowlanych na zasadach określonych w przepisach o zamówieniach publicznych.”;

2) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44. Do zaciągania pożyczek i kredytów przez Skarb Państwa, emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych operacji związanych bezpośrednio z zarządzaniem państwowym długiem publicznym nie stosuje się przepisów, o których mowa w art. 28 ust. 4.”;

3) w art. 92 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zlecenie zadań powinno następować na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty z uwzględnieniem przepisów o zamówieniach publicznych, a w odniesieniu do podmiotów niedziałających w celu osiągnięcia zysku w trybie jawnego wyboru najkorzystniejszej oferty w rozumieniu

---

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 65, poz. 595, Nr 135, poz. 1268, Nr 149, poz. 1450, Nr 166, poz. 1609, Nr 170, poz. 1651, Nr 190, poz. 1864, Nr 210, poz. 2037, Nr 223, poz. 2217, Nr 228, poz. 2255.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851.

przepisów o zamówieniach publicznych, z odpowiednim zastosowaniem art. 25 i art. 71;”;

4) w art. 138 w ust. 1 pkt 12 otrzymuje brzmienie:

„12) naruszeniu zasady lub trybu postępowania przy udzieleniu zamówienia publicznego ustalonych przepisami, o których mowa w art. 28 ust. 4;”.

Art. 209.

W ustawie z dnia 10 września 1999 r. o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz.U. Nr 80, poz. 903, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 9 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Jeżeli złożona oferta offsetowa nie spełnia wymagań określonych w ustawie lub specyfikacji istotnych warunków zamówienia, minister właściwy do spraw gospodarki może żądać jej uzupełnienia, określając termin i zakres tego uzupełnienia. Jeżeli oferta nie zostanie uzupełniona w terminie, minister właściwy do spraw gospodarki zawiadamia prowadzącego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego o zaistnieniu okoliczności określonych w art. 24 ust. 1 pkt 10 i ust. 2 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177) i przekazuje stosowną dokumentację.”.

Art. 210.

W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o wspieraniu restrukturyzacji przemysłowego potencjału obronnego i modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 83, poz. 932, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 16 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) przepisu art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177).”.

Art. 211.

W ustawie z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (Dz.U. Nr 12, poz. 136, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 67 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do porozumienia, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów art. 33 i 34 ustawy o administracji rządowej w województwie oraz przepisów o zamówieniach publicznych.”;

2) uchyla się art. 68.

¹⁰⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 119, poz. 1250, z 2001 r. Nr 89, poz. 972 oraz z 2002 r. Nr 37, poz. 332, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 733.

¹¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 119, poz. 1250, z 2001 r. Nr 76, poz. 805 i Nr 100, poz. 1080 oraz z 2002 r. Nr 240, poz. 2053.

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 95, poz. 1041 i Nr 122, poz. 1323, z 2001 r. Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 208, poz. 1763 oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 i Nr 203, poz. 1966.

Art. 212.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2003 Nr 119, poz. 1116) w art. 41 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Przy wyborze wykonawcy prac, o których mowa w ust. 1, spółdzielnia stosuje przepisy o zamówieniach publicznych.”.

Art. 213.

W ustawie z dnia 11 stycznia 2001 r. o regulacji rynku skrobi ziemniaczanej (Dz.U. Nr 11, poz. 83) w art. 16 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do przetargu na eksport skrobi z dopłatą nie stosuje się przepisów o zamówieniach publicznych.”.

Art. 214.

W ustawie z dnia 25 maja 2001 r. o przebudowie i modernizacji technicznej oraz finansowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2001-2006 (Dz.U. Nr 76, poz. 804, z późn. zm.¹³⁾) w art. 5 w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) mogą być zawierane umowy wieloletnie, do których nie stosuje się przepisu art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2003 r. Nr 15, poz. 148, Nr 45, poz. 391, Nr 65, poz. 594, Nr 96, poz. 874, Nr 166, poz. 1611 i Nr 189, poz. 1851 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177) i art. 143 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177),”.

Art. 215.

W ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 213 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zlecenie, o którym mowa w ust. 1, dokonywane jest w trybie przepisów o zamówieniach publicznych, na okres od 5 do 8 lat.”.

Art. 216.

W ustawie z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz.U. Nr 230, poz. 1922) w art. 11 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do wyboru banków nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.”.

---

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 85, poz. 925 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 205, poz. 1731 oraz z 2003 r. Nr 180, poz. 1759.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957 oraz z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568, Nr 175, poz. 1693, Nr 190, poz. 1865 i Nr 217, poz. 2124.

Art. 217.

W ustawie z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. Nr 45, poz. 391, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 76 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Przy zawieraniu umów o udzielanie świadczeń zdrowotnych stosuje się odpowiednio art. 29 i 30 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177).”.

Art. 218.

W ustawie z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. Nr 139, poz. 1323) w art. 3 wprowadza się następujące zmiany:

- 1) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. Nr 19, poz. 177);”;

- 2) uchyla się pkt 4.

Art. 219.

W ustawie z dnia 9 lipca 2003 r. o Wojskowych Służbach Informacyjnych (Dz.U. Nr 139, poz. 1326 i Nr 179, poz. 1750) w art. 12 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

- „2. Koszty realizacji zadań WSI, w zakresie których - ze względu na wyłączenie ich jawności - nie mogą być stosowane przepisy o finansach publicznych, przepisy o rachunkowości oraz przepisy o zamówieniach publicznych, są finansowane z utworzonego na ten cel funduszu operacyjnego WSI.”.

Dział IX**Przepisy przejściowe i końcowe****Art. 220.**

1. Do postępowań o udzielenie zamówienia wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy oraz postępowań odwoławczych i kontroli, które ich dotyczą, stosuje się przepisy dotychczasowe.
2. Do umów w sprawach zamówień publicznych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

---

¹⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2003 r. Nr 73, poz. 660, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 166, poz. 1609, Nr 190, poz. 1864, Nr 202, poz. 1956, Nr 210, poz. 2037, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2255 oraz z 2004 r. Nr 5, poz. 37.

Art. 221.

1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Prezes Rady Ministrów ogłosi konkurs, o którym mowa w art. 153 ust. 1.
2. Do czasu powołania Prezesa Urzędu wyłonionego w drodze konkursu obowiązki Prezesa Urzędu pełni Prezes Urzędu powołany na dotychczasowych zasadach.

Art. 222.

W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Prezes Rady Ministrów powoła Radę, o której mowa w art. 157 ust. 1.

Art. 223.

1. Przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy odwołania rozpoznają arbitrzy wpisani na listę arbitrów prowadzoną przez Prezesa Urzędu przed dniem wejścia w życie ustawy.
2. Lista arbitrów, o której mowa w ust. 1, traci moc po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 224.

Prezes Urzędu wpisuje na listę arbitrów na pierwszą kadencję osoby, o których mowa w art. 173 ust. 2, z tym że kadencja osób, które zdały egzamin z liczbą punktów niższą od połowy limitu osób, które zostaną wpisane na listę arbitrów, trwa 3 lata.

Art. 225.

Traci moc ustawa z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 664, Nr 113, poz. 984 i Nr 197, poz. 1661 oraz z 2003 r. Nr 2, poz. 16, Nr 130, poz. 1188 i Nr 165, poz. 1591).

Art. 226.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 12, art. 14a ust. 6 pkt 1, art. 22 ust. 9, art. 25 ust. 3, art. 35 ust. 3 pkt 1, art. 86a ust. 2 i art. 92 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych zachowują moc do czasu wydania nowych przepisów wykonawczych na podstawie art. 11 ust. 6, art. 26 ust. 4, art. 33 ust. 3, art. 96 ust. 5, art. 152 ust. 4 i art. 193 ustawy, nie dłużej jednak niż przez 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 227.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 21 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 13 w zakresie dotyczącym przekazywania wstępnego ogłoszenia informacyjnego Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
- 2) art. 30 ust. 2 pkt 4 i ust. 4, art. 31 ust. 4, art. 34 ust. 1 pkt 1, art. 40 ust. 3, art. 43 ust. 3 i ust. 4 pkt 2, art. 49 ust. 3;

- 3) art. 49 ust. 4 w zakresie dotyczącym przekazywania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
- 4) art. 52 ust. 3 pkt 2, art. 62 ust. 3, art. 90 ust. 4, art. 92 w zakresie dotyczącym zawiadamiania o wyborze oferty Prezesa Urzędu, art. 95 ust. 2, art. 104 ust. 3, art. 108 pkt 2, art. 116 ust. 2, art. 118 ust. 4;
- 5) art. 128 w zakresie dotyczącym przekazywania okresowego ogłoszenia informacyjnego Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
- 6) art. 132 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 133, art. 134, art. 135;
- 7) art. 146 ust. 1 pkt 1 w zakresie dotyczącym niedopełnienia obowiązku przekazania ogłoszenia o zamówieniu Urzędowi Oficjalnych Publikacji Wspólnot Europejskich;
- 8) art. 154 pkt 16 w zakresie przedstawiania Komisji Europejskiej rocznego sprawozdania o funkcjonowaniu systemu zamówień;
- 9) art. 167, art. 168, art. 169, art. 177, art. 178

- które wchodzi w życie z dniem 1 maja 2004 r.